

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čkovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon Interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Duh od zgoraj.

Duh je, ki človeka oživilja. Duh je najplemenitejši del človeškega bistva. Duh je, ki človeka razlikuje od živali ter ga visoko dviga nad žival. Duh določuje vrednost človekovo. Kakšnega duha je človek, takšna je vrednost človekova. Od duha človekovega je odvisno, kakšen je človek: dober ali slab, plemenit ali hudoben, izobražen ali neomikan.

Duh je tista naravna luč, ki jo je stvarnik prižgal v človeku, ko ga je ustvaril. Ta naravna luč je samaposebi preslaba, da bi mogla posvetiti v vse globine božje resnice in v vse tajnosti človeške usode. Zato jo mora usposobiti luč vere: sam božji duh mora našemu duhu priti na pomoč ter ga razsvetliti. In Bog nam tega duha daje v izobilju. Duh božji je napolnil zemeljski krog: tako vzklika Cerkev na binkoštni praznik.

Sprejemamo li tega duha v sebe? — Solnce sveti na nebesnem svodu enako svetlo in toplo za vse. In vendar je v mnogoteri sobici temno in hladno, ker ne morejo njegovi svetli žarki skozi premala in umazana okna. V čisti vodi bistrega potoka se solnčni žarki lesketajo do dna, v močvirnatih mlakužih pa komaj razsvetlijo zgornjo vodno plast. Tako je tudi s človekom. Solnce vere je vzšlo vsem, vendar pa ne more vsem presvetliti srca do dna, če duh božji z žarkom resnice in milosti ne odstrani vseh ovir ter s tem stori naše srce prepojno. Dokler je cvet zaprt, zanj pravzaprav ni ne solnca ne dneva. Ko pa se cvetlični popek odpre, se za njega uveljavljavi dan in solnce, kojega žarki so razliti po vsej naravi. Tako mora tudi človek odpreti duha in srce osvetljujočim žarkom duha od zgoraj.

Včasih stoji resnica jasna in svetla pred našo dušo, kakor da bi jo videli s telesnimi očmi. Luč božjega duha, duha resnice, ki nas uči popolne resnice (Jan. 16, 13), je to storila, ko nam je razsvetlila dušo. Ta resnica nam stopi takrat pred dušo, ko je najbolj potrebujemo, da ne zabredemo v pregreho. To je milost božjega duha, ki nas spominja vsega, kar nam je Zveličar povedal (Jan. 14, 26). Spominja pa nas takrat, ko je najbolj potrebno, ko nas skušnjava, strast in svet skušajo potegniti na svojo stran. Duh od zgoraj nas tudi spominja stanja, ki se v njem nahaja naša duša.

Pri mnogoterih bolnikih, osobito pri jetičnih se more opaziti, da ne vedo, v kakšnem nevarnem stanju so. Nič ni nevarnega, tako rekajo v samoprevari, samo nekaj prehlajenja je bilo, kojega posledice bodo kmalu nehale; pa ima smrt že svojo koso nabrušeno za nje in bo kmalu zamahnila po njih. Dobri kristjani smo, tako poudarjajo tudi tisti, ki so v vrstah nasprotnikov vere in Cerkve ter prebirajo njihove časopise. Za dobre kristjane se imajo, pa ne dajo Bogu, kar je božjega, ter ovirajo delovanje Cerkve pri vsakem njenem koraku v javnosti. Ti ljudje se ne dajo od božjega duha spomniti vsega, kar je Gospod povedal, zlasti tega ne, kar je predvsem in edino potrebno.

Luč božjega duha ni samo osvetljuječa, marveč tudi ogrevajoča in oživilja-joča: »luč src« jo imenuje Cerkev. Kako je potrebna ta »luč src« posameznim, osobito pa družinam! Ta luč ožarja delo in skrbi očeta. Kakor molimo vsi k nebeškemu Očetu: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh,« tako prosijo otroci očeta: »Daj nam, prosimo, kruha!« Težko je delo, velik je trud in mnogotera sraga znoja steče očetu po licu ter kane na zemljo, predno oskrbi otrokom vse potrebno za življenje. Duh ljubezni pa ga krepi ter mu lajša delo in trpljenje. Prepotreben je ta duh materam.

Poklic matere je težaven in poln odgovornosti. Oblikovati mora mlado dušo, ko je prišla iz rok Stvarnikovih. Od materinega oblikovanja je v glavnem odvisno, kakšen bo človek v celem živ-

ljenju. Mati mora biti braniteljica vere in propovednica njenih načel ob domačem ognjišču. Da more vršiti svoje velevažno in težavno nalogo, potrebuje razsvetljuječe in okrepljuječe luči od zgoraj. Prva družinska mati — Eva — je poslušala duha, toda ne onega, ki prihaja z višav, marveč onega, ki lazi po zemlji v obliki peklenke kače. Sledeč temu duhu, je sebe in ves človeški rod pahnila v greh in nesrečo. Marija — druga mati človeškega rodu — je poslušala glas angela, božjega odposlanca, ter je po vplivu svetega Duha postala mati Zveličarja vsega človeštva. Blagor družini, koje mati je žena prosvetljene vere in požrtvovalne ljubezni!

Mladini je tudi treba, in sicer v obilni meri, duha od zgoraj. Dete ima v sebi dobre, pa tudi slabe kalii. Postati more slično angelu, pa tudi hudobcu. Prvo mu omogoči sam sveti Duh v zakramentu duhovnega prerodenja. Ko otrok dorašča, rastejo z njim tudi nevarnosti, ki vstajajo iz lastne narave, še bolj pa iz obdajajočega ga sveta. — Zoper te nevarnosti ga okreplja milost svete birme, ki ga utrjuje v veri, da je more stanovitno spoznavati ter po njej živeti. Božji duh siplje svoje darove v izobilju nad mladino. Na mladini je, da te darove sprejema in z njimi sodeluje. K temu pa jo nagiba dosledno izvedena krščanska vzgoja. Samo taka vzgoja se vrši v duhu od zgoraj, vsaka druga vzgoja pa se temu duhu protivi ter zastavlja pot njegovemu delovanju in zato je mladini škodljiva. Radi tega pa mora biti naše geslo, ki ga moramo povsod braniti in kojega izvršitev moramo vselej in povsod zahtevati: Naši mladini krščanska vzgoja!

Odmev Briandovega predloga v Evropi.

Briandova spomenica o Evropski zvezi, poslana vladam evropskih držav, je širom naše države vzbudila prijazen odmev. Časopisje je njeno objavo opremilo s priznanimi in priporočilnimi opombami. Vsi sloji in krogi ljudstva imajo za predlog o ustanovitvi zveze evropskih držav samo pritrilne besede. Vse, kar služi za utrditev in ohranitev miru v Evropi in na svetu, najde odobrenje našega miroljubnega ljudstva. Evropska zveza pa bi poleg Društva narodov bila naitrdnejša zaslom-

ba miru med evropskimi državami in narodi. Obenem bi to bila velevažna mednarodna evropska ustanova, ki naj bi uravnavala evropsko gospodarstvo, zlasti proizvodnjo in razprodajo poljedelskih in industrijskih pridelkov ter tudi vplivala na to, da se carinski zidovi med posameznimi državami če ne odstranijo, pa vsaj znižajo.

Kar smo zapisali o razpoloženju prebivalstva naše države, velja tudi o ostalih državah male antante: o Čehoslovaški in Rumuniji. Povsod so se čuli

o Briandovem predlogu samo pozdravni in potrdilni glasovi. V Avstriji so bile simpatije nekako podeljene: nekateri so bili za, drugi pa — zlasti vse-nemško navdahnjeni krogi — so ostali hladni ko led. Madžarski mogotci, ki imajo sedaj ogrsko državo v svojih rokah, še vedno sanjajo o reviziji mirov-nih pogodb. Vsled tega bi jim takšna Evropska zveza, ki bi bila zgrajena na sedanjih mejah evropskih držav, ne bila po godu.

Odkrito odklonitev je Briandov predlog našel v fašistovskih krogih Italije. Vodilni fašistovski listi so prešinjeni in prenapolnjeni bojevitiga duha, ki ga je v Italiji zadnji čas Mussolini posebno vzbujal in netil. Takšno razpoloženje ni ugodno za sprejem mirovnih melo-dij, ki jih po Evropi širi predlog za ustanovitev združenih evropskih držav. Zato fašistovski listi precejajo Briandov predlog skozi ozko rešeto politične kritike. Kaj vse je ogroženo s tem predlogom? Fašistovski krogi menijo, da bi Evropska zveza ogrožala Društvo narodov kot svetovno mirovno ustanovo. — Fašistom dosedaj nikdar ni bilo pri sr-cu Društvo narodov in njegovo prospe-vanje, sedaj pa so naenkrat našli v svo-jem srcu ljubezen do njega. V resnici pa se fašistovska ljubezen tiče ne Društva narodov ne Evropske zveze, mar-več samo Italije in njenih »pravc« po celem svetu.

Na Nemškem presojajo Briandovo spomenico z veliko skrbnostjo in trez-nostjo. Vlada pazljivo beleži vse izjave listov kot organov javnega mnenja o predlogu Evropske zveze. Vse te izjave bo skrbno proučila, predno bo dala od-govor na vprašanja Briandove vprašal-ne pole. Usoda Briandovega predlo-ga je v resnici najbolj odvisna od sta-lišča Nemčije. Ako ne bi Nemčija ho-tela sodelovati, bi plemenito stremlje-nje francoske vlade ostalo samo glas vprijočega v puščavi. Če pa se Nemčija zavzame za uresničenje tega predloga, do ji prej ali slej tudi Italija sledila.

Kar se dostaja Anglije, je treba ime-ti v vidiku, da je ona veliko bolj sve-tovna država nego evropska država. Članj njenega svetovnega cesarstva so po vseh delih sveta. Zato se ne smemo čuditi, da so njene oči obrnjene preko Evrope v Afriko, Avstralijo in Azijo, osobito v Indijo. Politika Velike Brita-nije se zadnji čas vedno bolj opira na prijateljstvo Zedinjenih držav Ameri-ke. Pretesna zveza z drugimi evropski-mi državami bi za Anglijo pomenjala precejšnje vezanje rok, katere pa si ho-če ohraniti svobodne za svoje svetovno carstvo.

Priporočila se pri nakupu blaga ma-nufakturna trgovina
M. E. ŠEPEC
463 Maribor, Grajski trg. Štev. 2

Kdor si želi cene in dobre obleke naj se oglasi v konfekcijski in modni trgovini

ŽIGA WEISS
Celje-Gaberje 591 II

POLITIKA

V DRUGIH DRŽAVAH.

V letošnjem italjanskem proračunu je določenih za mornarico 1476 milijonov lir. Ob priliki debate o proračunu je rekel italjanski mornariški minister: »Mornarica je naše prvo orožje in v tem oziru nam ne more noben narod na svetu odrekati prvenstva!«

Madžarski ministrski predsednik Bethlen pripravlja temeljito preosnovo volilnega reda po italjanskem vzorcu. Število poslancev hoče od 245 znižati na 220 poslancev, od katerih jih bo voljenih okoli 100 po starem večinskem načinu s tajnim glasovanjem, ostanek števila poslancev pa bi bil imenovan od raznih zastopnikov gospodarskih krogov, komitatskih uprav in uradnikov.

V Albaniji so imeli ljudsko štetje in so ugotovili, da šteje Albanija en milijon prebivalcev.

Avstrijska Sehcbrova vlada povdarja, da bo izvedla razorožitev oboroženih organizacij: Heimwehra in Schutzbunda, od katerih je ena v rokah krščanskih socialcev, druga pa je socialdemokraška.

Iz Anglije so prihajale v zadnjem času vznemirljive vesti, da je stališče Macdonaldove vlade omajano. Vse je pričakovalo, da bo delavska vlada razbita pri reševanju vprašanja o brezposelnosti. A ravno glede tega perečega vprašanja je prejel Macdonald v zbor-nici dne 29. maja zaupnico z 270 glasovi proti 241.

Nemirna Indija. Iz Indije prihajajo vedno vznemirljive vesti. Neprestano se ponavljajo spopadi s policijo in vojaškimi oddelki, ki morajo uporabljati orožje. Po uradnih vesteh je bilo dosedaj pri zadnjih nemirih ubitih 170 in ranjenih 750 oseb.

Mehika in Vatikan spravljena. V Mehiki je bila podpisana te dni pogodba med vlado in sveto Stolicco, po kateri bo uživala Cerkev popolno svobodo.

IZ NEDELJO

Bogoslužje v srednjem veku.

Ker se je pojavilo v srednjem veku vse polno krivih ver, je cerkev nauk o katoliškem bogoslužju natanko predpisala ter ga očistila vsega nepotrebne-ga.

Daritev svete maše ob praznikih je bila obdana s posebnim sijajem. Že tedaj je obstajala dolžnost, se udeležiti najsvetejše daritve ob nedeljah ter praznikih v domači župni cerkvi. Pri službi božji so prinašali verniki darila v vosku ter denarju. Prazniki, katere je podedoval srednji vek iz prvih časov krščanstva, so se povzpeli radi vpliva papežev do splošnosti. Bistveno nova sta le dva praznika: Presv. Rešnjega Telesa in Brezmadežnega spočetja.

Zakramenti.

Število zakramentov je v zgodnjem srednjem veku kolebalo sem ter tja. Zakramentom so na primer prištevali tudi umivanje nog na veliki četrtek.

Krst so delili tudi v tej dobi s potapljanjem pod vodo. Čas krsta velika in binškošna sobota, kot izključna dneva za krščenje, sta prenehala. Obhajilo otrok kot zadnji krstni obred in sprejemanje svetega obhajila pod obema podobama sta odpadla v 12. stoletju. Obhajanje bolnikov je pridobilo na zunanem sijaju kakor: goreče sveče, znamenje z zvonovi in Najsvetejše so nosili bolnikom pregrnjeno z dragoce-nim zagrinjalom. Povzdigovanje in poklekanje pri povzdigovanju je bilo splošno vpeljano v 12. stoletju. V tej dobi so bili natančno določeni pogoji za sprejem zakramenta svete pokore: kesanje, spoved in zadostovanje. Prelom spovedne molčečnosti je bil kaz-novan z naistrožimi kaznimi. Spoved je moral opraviti vsakdo pri domačem

župniku, še le v 14. stoletju se pojavi prosta izbira spovednika. Glede posled-njega olja ter mašniškega posvečenja je ostalo v srednjem veku pri dedščini iz prvih krščanskih časov. Zakonsko pravo so izpopolnili. Prepovedani so bili zakoni na tihem sklenjeni. Pred sprejemom svetega zakona so bili predpisani oklici in tudi prepovedani ženi-tovanski čas je bil v navadi.

Odpustki.

Javno pokoro so izpodrinili križar-ski pohodi z odpustki. Z opustom jav-ne pokore je bila uvedena praksa, pri-držanje nekaterih grehov papežu ter škofu.

Odpustki v današnjem pomenu so pojavijo začetkom 11. stoletja. Odpustkom v splošnem pomenu je smatrati že spregled pokore na priprošnje mu-čencev v prvih časih krščanstva. Posebno vnetim spokornikom se je po-kora skrajševala v najstarejših krščan-skih časih. Vse to so bili nekaki od-pustki le za posamezne osebe. Škofje in papeži so začeli podeljevati nepopolne odpustke za nekatera dobra de-la v začetku 11. stoletja. Križarska gi-banja so rodila popolni odpustek in število odpustkov se je posebno po-vzdignilo v 13. stoletju. Odpustki so bi-li navezani na udeležbo pri križarski vojski, na oborožitev ter vzdržavanje križarja, na denarne darove za križar-je ter na dela ter darove pri cerkvenih stavbah. Jubilejni odpustek je ustanov-il leta 1300 Bonifacij VIII. Skraja se ga je lahko prejelo le v Rimu, še le pozneje je bil opuščena ta pogoj. Jubi-lejni odpustek bi se naj vračal vsakih 100 let, kmalu so skrčili prvotno števi-lo na 50, 33 in 25 let. Dejstvo pa je tudi, da so uganjali nabiralci odpustkov ve-liko nedovoljenega, proti čemur se je borila vedno Cerkev.

Pridiga.

Pridiga se je v srednjem veku raz-cvetela v praktične ter prave ljudske

govore. Do sijaja so pripomogle pridigi križarske vojne, pojavi krivih ver in nastop beraških redov. Pridigovali so že tedaj pri sveti maši ter izven nje, beraški menihi so oznanjali besedo božjo tudi popoldne. Predvsem je veljal predpis, da se mora pridigovati ob nedeljah ter praznikih v farnih cerkvah. Radi nastopa slovitih srednjeveških pridigarjev je navrelo v cerkve toliko vernikov, da niso dobili vsi prostora in so začeli nastopati govorniki na lecah izven hrama božjega pod milim nebom.

Češčenje svetnikov in svetih ostankov.

Češčenje svetnikov ter svetih ostankov se je povzpelo v srednjem veku na višek, ker je prišlo po križarjih veliko ostankov najznamenitejših svetnikov in Gospoda samega iz vzhoda na zapad. Prve — številne in ohranjene zbirke življenj svetnikov imamo iz te dobe. V srednjem veku so dostavljali življenjepisom svetnikov iz prvih krščanskih časov vse razne nemogočnosti ter zgodovinske neresničnosti in jih kratkomalo prepletli s pobožnimi pripovedkami, takozvanimi legendami.

Cerkvene igre.

Razne cerkvene igre so dosegle popolni razvoj v srednjem veku. Najprej so jih predstavljali kleriki v cerkvenih oblačilih v cerkvah, pozneje so jih igrali lajiki izven svetišča. Najprej so se pojavile velikonočne ter božične igre, od prvih so se ocepile pasijonske. — Sploh so skušali spraviti na oder vse skrivnosti iz Kristusovega ter Marijinega življenja in razne svetopisemske dogodke ter opise. Na praznik nedolžnih otročičev je bil odločen deček za

škofa, ki je posnemal pri cerkvenih obredih škofa. Dogajale so se pa pri teh igrah zlorabe, smešenja itd., da je imela cerkev večkrat hude boje, da je odstranila vse pohušljivo, nelepo in nepotrebno.

*

Najbolj južna škofija na svetu. Vikarijat Magelan, ki je skupno z Ognjeno zemljo poverjen salezijancem, je najbolj južna škofija na svetu. Podnebje je zelo hladno, vendar pa to ni kraj, kjer bi vladal večni sneg. Prebivalci se bavijo z živinorejo. Kakor poroča msgr. Jara, apostolski vikar teh krajev, se pase po brdih okrog štiri milijone ovac. Nedavno so na otoku Cambridge odkrili žilo marmorja, ki je finejši od kararskega. Vikarijat ima 55 tisoč prebivalcev, od katerih je pet tisoč protestantov, ostali so katoličani. Med njimi je 25 tisoč Hrvatov in Slovencev. Drugo polovico katoliškega prebivalstva tvorijo Angleži, Nemci in Španci. Ko so salezijanci pod msgr. Cagliero, ki je pred leti kot kardinal obiskal Ljubljano, prišli na Magelansko ožino, so našli tam okrog štiri tisoč Indijancev. Sedaj jih ni več kakor dvesto in še ti žive v strašnih razmerah.

Nemški viteški red — zgolj duhovni red. Nadvojvoda Evgen se je dne 30. aprila 1923 odpovedal časti velikega mojstra. Sveti Oče je njegovo odpoved sprejel. Od takrat naprej je veliki mojster brnski škof dr. Norbert Klein, sam član reda od leta 1890. Ker ni mogel opravljati dveh tako težavnih služb, se je odpovedal brnski škofiji. Z letošnjo Veliko nočjo so prišla v veljavo nova pravila, potrjena od Svete stolice. V teh pravilih se vitezi nič več ne omenjajo. Križniški red, kakor se pri nas imenuje, je prenehal končno biti — viteški red in je samo duhovni red.

NOVICE

80 letnico je obhajal te dni pri krepkem zdravju in duševni čistosti v zadnji dobi najbolj zaslužni slovenski knežeškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič. K pomeljivemu jubileju častita blagemu in za dobrobit slovenskega naroda tolikanj požrtvovalnemu in delavnemu vladiki »Slovenski Gospodar«.

Kmečka zveza potom pisarne nudi svojim članom strokovne, gospodarske, pravne in organizatorične nasvete in pravno zaščito ter posreduje za nje z vlogami in osebno. (Pravila § 3. toč. 7.). **Pisarna Kmečke zveze je v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.**

Upokojenega generala ustrelil. Dne 29. majnika se je doigrala v Mariboru na Koroški cesti 99 žaloigra med strojevodjo Valeskinjem in upokojenim Emilom Stramlitz. Radi dolgoletne pravde se je razvilo med obema kačje sovraštvo. Ker je pri zadnji pravdi zmagal general, je zgoraj omenjenega dne stopil Valeskini v generalovo kuhinjo in oddal nanj štiri strele, v glavo blizu desnega ušesa, v desno stran trebuha, v desno roko in v prsi blizu srca. General se je zgrudil in je prosil strojevodjo, naj ga pusti v miru umreti. Valeskini je hotel še streljati, pa mu je odpovedala težka vojaška pištola. General je po prepeljavi v bolnico umrl, Valeskinija je policija zaprla.

Nesreča v Dravi. Dne 28. maja je zadel pod Mariborom pri brodu splav ob žico, ki je bila razpeta preko Drave v svrhu merjenja za zgradbo novega mosta. Splav se je razbil, na srečo so poskakali splavarji v vodo in se rešili. **Mrtvega so našli** v nedeljo, dne 1. junija na njivi na Pobrežju pri Mariboru brezposelnega mizarja Blaža Belca, ki je izvršil samomor in je izginil z doma 22. maja.

Neznani uzmoviči so vlomili pri posestniku Fr. Korenu v Kočjem pri Zg. Polskavi. Tatovi so odnesli izpod podstrešja bogato zalogo prekajenega mesa, klobas in še nekaj drugih predmetov.

Fantovski pretep. Fantje iz Tinja na Pohorju so srečali tovariša Janeza Kersnika pred gostilno Pristovnik. — Njegov sovražnik Janez Leva se je zapodil z nožem vanj in ga zabodel dvakrat v ramo in pod pazduho. Zabodeni je moral iskati zdravniško pomoč.

Pohorska cesta se bo gradila. Ker je finančni minister odobril proračun mariborskega okrajnega cestnega odbora, je zasigurana gradnja pohorske ceste: Reka, mariborska in ruška koča.

Nesreča pri streljanju. Ob priliki godovanja so streljali fantje iz možnarjev v Spodnjem Boču. Radi nepredvidnega ravnanja je pri streljanju ponesrečil 20 letni posestniški sin Ivan Maister. Dobil je tako težke poškodbe po obrazu ter rokah, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnico.

Neznanega moškega utopljenca so potegnili iz Drave pri Borlu pri Zavrču.

Čitajte „SLOVENSKEGA GOSPODARJA“!

Najlepše darilo za birmance je lep molitvenik!

Velika izbira molitvenikov v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta 5

Aleksandrova cesta 6

Naslov molitvenika	Rdeča obresa		Zlata obresa	
	DINARJEV			
Ključek nebeški	15		20	
Moj tovariš	16		20	
Češčena Marija	14		16, 17, 18, 21, 25	
Rajski glasovi	—		23, 24, 25, 28, 29, 32, 35	
Kvišku srca	—		16, 17, 18, 23, 40, 42	
Slava Bogu	7		14	
Za Jezusom	15		26	
Pri Jezusu	9		30, 42	
Oče naš	—		26	
Kam greš	8.50		24, 34	
Sv. Pomlad	7.50		11, 14, 20, 28	
Angelček	6		10, 12, 16, 19, 23, 33	
Življenje mojega življenja	11		16, 20, 23, 35	
Marija Pomočnica	11		14, 20	
Reši svojo dušo	11		14, 20	
Družberik Marijin	16		22, 44	
Besede življenja	22		30	
Sv. Anton Padevanski	24		28, 48	

Osem tovornih vagonov je iztirilo 31. mala pri postaji Zagorje. Materijelna škoda je občutna, človeških žrtev ni bilo.

Smrt v valovih Savinje. Smrt v narasnih valovih Savinje je našel 70 letni pošestnik Pošebal iz Št. Lovrenca pri Preboldu. S parom konj se je napotil na drugi kraj Savinje po pesek. Spremljal ga je 17 letni sin. Predaleč mu je bilo črez Grobeljski most in radi tega je hotel prebrestiti s praznim vozom Savinje in s polnim pa se vrniti preko mosta. Konji so se spustili v vodo še le na priganjanje in bredli valove proti sredi že do trebuha in naenkrat niso marali naprej. Tedaj sta oče in sin spoznala vso nevarnost položaja. Sin je zalahal konja, oče pa ga je priganjal s šibo od zadaj. Pri vozu se je odpela vaga in vse je šlo z valovi v vedno jačji tok. Pri vozu se je dvignilo tudi dno in stari Pošebal je bil naenkrat sredi valov. Oklepel se je sprva nekih desk, a so ga valovi kmalu odtrgali od njih. Delavci so hiteli na pomoč, ki pa je bila zaradi močno narasle reke nemogoča. Eno žrtev so valovi že odnesli, druga pa se je v smrtnem strahu še vedno oklepala konja. Iz valov se je videla samo še glava. Delavci so klicali fantu, proti kateri strani naj se obrača in ta je res po srečnem naključju obrnil konje proti bregu. Tu so mu prišli delavci na pomoč ter ga rešili. Prva njegova beseda je bila: »Kje oče?« — Samo s kretnjo so mu pokazali, da ga je odnesla voda.

Na zlati gostiji g. Jakoba in Marije Kurbus v Góčovi, župnija Sv. Rupert v Slov. goricah se je nabralo za dijaško semenišče v Mariboru 100 Din. Vsem darovalcem naj Bog stotero poplača!

Najvišje v zraku. Nemški letalec Voigt iz Darmstadta je dosegel v lahkem letalu doslej najvišjo višino 8.400 metrov. Pred Voigtom je bila najvišja višina dosežena v aeroplanu 7.736 metrov.

Najstarejše vseučilišče. Slave na celnem svetu najstarejšega vseučilišča se veseli muslimansko vseučilišče Azharjeve mošeje v mestu Kairo v Egiptu. To visoko šolo je ustanovil Gawhar Habashi v zadnji tretjini 10. stoletja, torej 200 let poprej nego je začelo delovati vseučilišče v Bologni na Italjanskem in 250 let pred visoko šolo v Parizu. Še danes obstoječe najstarejše goraj omenjeno mohamedansko bogolovje šteje 12 tisoč slušateljev.

V podmornici na severni tečaj. Amerikanci so dogradili posebno podmornico, v kateri bo nastopil vožnjo proti severnemu tečaju v letošnjem letu

znani raziskovalec severnih pokrajin Jurij Hubert Wilkins. Wilkins name-rava premagati ledene ovire krog tečaja z vožnjo pod ledeno plastjo.

Po pomoti v norišnici. Nekega jutra se je iz sobe Bruna F., neoženjenega gospoda v Berlinu, začul otročji jok in vpitje. Sosedje so napeli ušesa . . . Jokanje se je ponavljalo dan na dan; včasih se je slišalo neznosno kričanje. Sosedom se je to čudno zdelo, ker so vedeli, da je Bruno F. neoženjen in da stanuje sam. Neki gospod K., ki je stanoval poleg njega, ni mogel več prenašati tega kričanja in je potrkal na vrata »mladega očeta«. Čim je potrkal, je kričanje takoj prenehalo. Gospod K. je vstopil v sobo, pregledal ves prostor, toda ni opazil žive duše razen g. Bruna F. Niti ni bilo sledov o kakih otroški igrački. Gospod K. je bil iznenaden, toda ni si mogel raztolmačiti zadeve. Srečnejša je bila neka gospa, ki je stanovala v poslopju na dvorišču. Posrečilo se ji je, da je pogledala v sobo. Bila je v resnici začudena. Povzročitelj otroškega kričanja ni bil nihče drugi kakor gospod Bruno F. sam. O svojem odkritju je takoj obvestila vso hišo. Sosedje so gospoda Bruna F. pomilovali, češ, revež je znorel. Gospod K., ki je bil najslabših živcev, je o tem takoj obvestil upravo zavoda za umobolne, ki je takoj poslala avto s potrebnim osebjem. Bruno F. se je baš drl iz vse sile, ko so vstopili uslužbenci umobolnice in ga zvezali. V pol ure je že bil v kletki za norce. Spoznal je, da ga imajo za norca. Pol ure kasneje pa je vstopil v njegovo celico ravnatelj zavoda, mu stisnil roko in ga pričel prositi oproščenja. Obenem mu je sporočil, da je svoboden. Ugotovilo se je, da je gospod Bruno F. nameščen pri neki tonfilmski družbi kjer je dobil ulogo deteta, ki se dere. Tej svoji ulogi se ima zahvaliti, da se je znašel v norišnici.

Tožave afriških železnic. Ekspresni vlak skozi afriško puščavo Saharo iz Tougourta v Biskro rabi le osem ur, ako ni na progi nobenih motenj. Kolikokrat se zgodi, da se dvigne vihar in oblaki najfinejšega puščavskega peska zakolobarijo nad vagoni in prodira pesek kljub najbolj vestno napravljene-mu zatvoru oken ter vrat v notrajnost vagonov. Peščeni oblaki pa padajo tudi na tir in ga zasujejo v kratkem času tako, da ne more najmočnejša lokomotiva z mesta. Treba postati in v par urah ni videti izpod peska niti lokomotive niti vagonov, kaj še le tir. Za take slučaje, ki niso nič redkega, so vagoni preskrbljeni z vodo, ker je vročina pod

peskom neznosna. Ako ni peščene nevarnosti, se sme uporabljati voda na saharških vlakih le za pitje. Ako je vlak zapeščen, traja po več ur, predno prijezdijo na kamelah z bližnje postaje arabski delavci, ki začnejo odkapati ter čistiti tir, kar traja presneto dolgo. Zamude saharškega ekspresnega vlaka po 12 in še več ur niso nič kaj nenavadnega. Edino dobro pri peščeni burji je to, da navadno ne divja na dolge ter obsežne razdalje in je radi tega podana možnost, vlak odkopati ter progo očistiti v primeroma kratkem času.

Miš razbila ženski shod. Ob priliki zadnjih občinskih volitev na Angleškem je imela gospa Grudy, kandidatinja delavske stranke shod, na katerem je volivkam razvijala svoj program. — Naenkrat se v zborovalni dvorani pojavila miška. Ko so jo zborovalke zagledale, so pričele v velikem strahu kričati in bežati skozi vrata. Malo število pogumnejših s kandidatino na čelu je ostalo v dvorani in gospa Grundy je dejala: »Jaz sem že dalje časa opazovala miško, pa nisem niti kričala niti zbežala.« Te besede so dosegle čisto drug namen, kakor je ona želela. Tudi ostale »hrabre« volivke so začele vpiti in zapuščati dvorano, ne da bi do konca poslušale govor. Ostalo je le še par žensk, ki so pa tudi začele postajati nemirne, tako da je gospa Grundy končno smatrala za umestno, da zaključi shod.

Pokojniki na mrliški pojedini. Bivši poslanec francoske zbornice Feliks Galorit, v svoji mladosti politični prijatelj Aristida Brianda, je bil v krogu francoskih parlamentarcev nenavadno priljubljen zaradi svoje šegavosti in dovtipnosti. Ko se je leta 1924 umaknil iz političnega življenja, je nekega dne ves Pariz presenetila vest o njegovi smrti. Napovedan je bil slavnosten pogreb in je pred mrtvašnico na pokopališču prišlo vse polno odličnih osebnosti. Med parlamentarci sta bila tudi dva poslanca, znana kot vrla govornika ob žalnih svečanostih. Ta dva sta imela pripravljene sijajne govore, da bi dostojno poveljčala zasluge in vrline pokojnikove. Žalni gostje so bili že zbrani, kar je priropotal med nje avto, iz katerega je stopil čil, živ in zdrav sam Galorit, ki so ga časopisi po neljubi pomoti označili za pokojnika. Presenečene pogrebce je povabil vesel »pokojnik« na pojedino v bližnji gostilni, ki jo je naročil, brž ko je iz časopisov izvedel o svoji smrti. Razvila se je nato neprisliljena zabava, ki je dosegla svoj višek, ko sta omenjena govornika izprožila vsak svoj kup pripravljenih fraz. »Pokojnik« se je pri tem tako razveselil, da je dan svojega pogreba proglasil za najlepši dan svojega življenja.

Ponovitev poskusa, ki se je posrečil prvič pred 80 leti. Francoz Leon Foucault je napravil pred 80 leti v panteonu v Parizu ta-le poskus: več deset metrov dolgo in precej obteženo nihalo je pritrtil na vrhu kupole pariškega panteona. Nihalo je imelo ob koncu čopič, ki je delal pri nihanju črte na tlak. Ko je pognal Foucault dolgo in

Kranilnica in posejilnica v Ribnici na Pohorju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi na svoj občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 15. junija 1930 ob 9. uri v posejilniški pisarni v Ribnici na Pohorju s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1929. 4. Volitev nadzorstva. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil oklepčen, se vrši pol ure pozneje na istem mestu in s istim dnevnim redom drugi ob-

čni zbor, ki sme sklepati brezpogojno. — Načelstvo.

Redni občni zbor L. trsničarske zadruge v Sloveniji pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, r. z. s. o. s., se bo vršil na binkoštni ponedeljek, to je 9. junija 1930 pol ure po rani sveti maši v gostilni Kaučič v Juršincih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1929. 3. Čitanje zadnjega revizijskega poročila. 4. Obračun s člani. 5. Naznanitev cepljenja in matičjakov. 6. Sklepanje o »Pluralni« glasovalni pravici. 7. Slučajnosti.

ZVEČER za namakanje

ZJUTRAJ za izkuhanje

Schick

Schick

ŽENSKA HVALA TERPENTINOVO MILO

pa je pranje gotovo!

težko nihalo v tek, je črtalo le nekaj minut po enem mestu, kmalu so se črte začele prestavljati in to je bil tedaj najbolj enostaven dokaz za vrtenje naše zemlje. Pred kratkem je izdelal na Dunaju dvorni svetnik dr. Rudolf Pozdena nihalo, ki je težko 180 kg, dolgo 42 metrov in visi utež le na prav tanki žici. Naprava je pritrjena ob vrhu kupole muzeja na Dunaju. Pod nihalom na tleh je ogromen krog. Ako poženejo nihalo, vidijo vsi gledalci natančno, kako se spremenijo črte enakomernega nihanja za nekaj stopinj že po preteku nekaj minut. Dunajsko nihalo je preprost ter enostaven poduk priprostemu ljudstvu, da se lahko prepriča za malenkostno vstopnino, kako hitro se suče naša majka zemlja, ne da bi se mi tega zavedali z našimi čuti.

Nemški oficirji vežbali kitajsko armado skozi dve leti. Predsednik nacionalistične vlade in vrhovni poveljnik vladne armade general Čiang Kai-šek, je uradno uvrstil v vojno službo novo armado, obstoječo iz štirih bataljonov infanterije, artilerije, kavalerije in inženirskih čet. Te čete so na glas, da so najboljše, kar se jih je kdaj uporabljalo v kitajski civilni vojni. Njih vežbanje se je vršilo pod vodstvom nemških vojaških izvedencev, ki so si pridobili svoje izkušnje v zadnji svetovni vojni. Teh nemških instruktorjev je bilo znatno število in bili so na delu celi dve leti. Čiang stavlja v to armado svoje popolno zaupanje in se namerava sam podati z njo na bojno polje proti upornemu generalu Feng-Ju-siangu.

Nobene »vodke« na plačilni dan. — Sovjetski komisar za domače zadeve v Moskvi je izdal ukaz, po katerem je v nadalje prepovedano točiti žganje, vino in druge opojne pijače ob dnevih, ko dobe delavci svojo plačo. To velja za vsa ruska mesta. Ista prepoved velja ob dnevih, ki so določeni za državne praznike.

Postreži si sam. V Zedinjenih državah v Ameriki so po vele mestih hoteli, katerim pravijo: postreži si sam. Ako stopiš v tak hotel na kosilo, te ne pride nikdo vprašat, kaj bi rad jedel ter pil. Sam se moraš podati v posebno sobo, kjer so že pripravljene: tase, jedilno orodje in servijete. Ko si opremljen s tem, stopiš v dvorano, kjer že imaš

na podstavkih pripravljeno: juho, ribe, meso, sočivje, solato, kompote, kavo, mleko, čaj in druge pijače. Vsaka stvar je označena s ceno. Mrzle jedi si vzameš sam, le tople ti zdevljejo na taso kuharji ter kuharice. S kosilom na tasi te privede pot po dvorani mimo plačilne natakariče, ki pregleda z bliskovito naglico tvoje kosilo in ti napove z glave račun zanj, katerega moraš poravnati. Ko si se najedel ter napil, se ti ni treba več brigati za razno namizno orodje, ker tega osnažijo potem strežniki in strežnice.

Mož je več vreden ko denar. Filmski magnat v Hollywoodu Thomas Ince je pred smrtjo v oporoki določil, da njegova žena izgubi delež imetja, ki ji ga zapušča v znesku 2.000.000 dolarjev, ako se še kdaj omoži. Vdovi Elinor pa je postalo dolgčas in je rajši žrtvovala svojo dediščino, kakor pa da bi samevala. Tako se je ponovno poročila z nekim filmskim igralcem.

Oblečeni osli v paradji. Za propagando v bojkotiranju angleškega blaga so prišli Indijci v Bombayu na originalno idejo. Zbrali so 111 oslov, jih oblekli v evropsko obleko in z njimi paradirali po ulicah. Namen tega je bil zasmehovanje zapadne mode, češ, da so Indijci, ki nosijo evropsko obleko, ravno tako smešni, kakor ti osli.

Najstarejša peč na svetu. V angleškem mestu Oxford je takozvani Field muzej, ki je odposlal v azijsko pokrajino Mezopotamijo raziskovalce, ki bi naj raziskali kraj, kjer je stalo prastaro mesto Jemdet Nasr. Ekspedicija je odkrila pekarno z več pečmi iz ilovice in je najdba iz leta 4000 pred Kristusom. Peči so grički iz ilovice, ki so na znotraj izvotleni in opremljeni z luknjami za odvod dima.

Stališče ženskega spola na Japonskem. Akoravno spada Japonska danes med najbolj kulturne države, je rešitev ženskega vprašanja na najnižji stopnji. Je tudi več Japonk, ki nastopajo na javnih shodih, kjer govorijo o zahtevah ženskega spola; vendar na Japonskem ni niti govora, da bi se smele udeleževati ženske parlamentarne dela, uprave države ter mest. Japonka je še danes možu popolnoma podložna. Ako si izbere kak poklic, potem se mora zadovoljiti s tem, da plačujejo njeno delo mnogo nižje nego

moško. Je precej žensk, ki so delavke po tvornicah za svilo, ali pa opravljajo pisarniška dela po večjih trgovinah. Vse te so plačane mnogo slabše nego moški nastavljenjci. Za deklško izobrazbo se je storilo do danes zelo malo. V celem je zelo malo dekliških šol, v katerih se učijo deklice le najpotrebnejše. In kako vlogo igra Japonka v hiši? Nobene! Zakon iz ljubezni sploh ne obstoja. Da bi si izbralo japonske dekcle moža po lastni volji, to bi bile nekaj nezaslišanega; tudi mož se ne poslužuje proste izbire. Zakon je trgovanje, s katerim se ukvarjajo starši bodočega moža in žene. Ločitev zakona ni nič težavnega, ker ni na Japonskem zakon zakrament, ampak le pogodba med starši, katero tudi ti prav lahko razderejo. Doma v hiši je Japonka dekla, ki prav nič ne razpolaga s premoženjem. Sploh pa tudi ne posedata lastnine, ker premoženje, katerega je prinesla v zakon, ni njeno, ampak njenih staršev. Ako se loči od moža, pripada premoženje staršem. — Vzgojo otrok oskrbuje poleg moža še tašča. Ako se v hiši gostje, jim žena streže, vendar se ne udeležuje zabave. Nikdar ni videti Japonke ob strani moža

Tihotapljenje likerjev iz Kitajske. Dasi držijo svoje odkritje prohibicijske, kakor tudi carinske oblasti strogo tajno, se je stvar izvedela po železniških uslužbencih. Na neki kolodvor v Chikagu je prispel vagon z zaboji, in v vsakem zaboju se je nahajalo dvanajst velikih posod. Vsebina v posodah pa je bila označena kot »bambusove mladike«, ki igrajo na Kitajskem podobno vlogo, kako pri nas špargeljni. Carinski uradniki so dali za poskušnjo opreti dve izmed posod in osupnili so, ko so ugotovili, da tisti »mladike« niso nič drugega kakor neka močna kitajska alkoholna pijača. Lastnik pošiljke se do zdaj še ni oglasil in bodo tudi zastonj čakali narj.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrslci, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje za kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže vporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Dr. A. V—e.

Moskva brez krinke.

(Konec.)

5.

Izvršitev sodbe nad inozemci, ki morajo biti izgnani izven mej sovjetske Rusije, se zavlačuje v neskončnost. — Poznal sem nekatere, ki so morali čakati po leto in pol, po dve in tri leta. Vzrok temu zavlačevanju je v tem, ker komunisti ne želijo, da bi se v inozemstvu zvedela resnica o tem, kar se godi v sovjetski Rusiji. Aretiranje inozemcev se večidel tolmači s tem, ker vedo o sovjetski Rusiji preveč.

Aretirani inozemec, ki nima znancev ali sorodnikov, ki bi zamogli obvestiti inozemsko zastopstvo o njegovi aretaciji, ostane popolnoma brez moči in zapuščen.

Tak inozemec šestokrat izgine s površja zemlje, ne da bi zapustil le najmanjšo sled za seboj. Edino upanje, ki ga ima, je, da se obrne do g. M. Vinaverja, predstavnika poljskega političnega Rdečega križa ali na g. Peškova, ki obiskujeta enkrat na teden zgradbo, v kateri se nahaja delavski oddelk ječe.

Toda ti predstavniki političnega Rdečega križa imajo pristop v ječo ob času, ko so vsi obsojenci zunaj na delu. Višeti smejo samo take ujetnike, ki jim G. P. U. da posebno dovoljenje za slišen sestanek. Sicer pa se vrši tak razgovor vedno v prisotnosti enega čekišta. Ako hoče inozemec v ječi govoriti s takimi predstavniki, mora poprej pisмено prositi za dovoljenje ter mora svojo prošnjo nasloviti na upravnika kaznilnice. Tako dovoljenje se dobi zelo redko. Ako pa se dobi, se svetuje takemu ujetniku, naj mnogo ne blebeta, ker bo sicer zaprt v temnici.

Inozemec pa, ki se mu je pod kakršnokoli pretvezo posrečilo ostati v celici in mu ni bilo treba iti na prisilno delo ter se obrne do predstavnikov Rdečega Križa brez poprejšnjega dovoljenja, mora takoj v temnico! Tak inozemec nima niti časa, da sporoči svoje ime. Tako je mnogo inozemcev, ki so popolnoma ločeni od zunanjega sveta in ostanejo zaprti in pozabljeni v sovjetskih dosmrtnih ječah.

Kar se tiče mene osebno, sem moral čakati več kot štiri mesece po svoji obsodbi, da se obsodba izvrši. Moral bi čakati še dalje, ako bi se ne bili odločno zavzeli zame pri sovjetski vladi nekateri inozemski predstavniki.

Po tem dolgem opisu ječe Butyrki mi ne preostane prostora, da opišem še vse ostale; mislim pa, da si čitatelji lahko sami napravijo jasno sliko o njih, ako se upošteva, da je ječa Butyrki še ena izmed najboljših sovjetskih ječ.

Posebno opozarjam čitatelje na dejstvo, da so vse ječe v sovjetski Rusiji prenapolnjene. Sovjeti stalno odpirajo nove, vedno večje ječe kakor tudi zbiralna taborišča, a še vedno nimajo dovolj prostora za jetnike. Po celicah je skoraj redno dvakrat toliko jetnikov, kolikor bi se jih smelo običajno sprejemati. Čestokrat pripeljejo v eni noči v ječo 1500 do 2000 novih jetnikov.

V ječi Butyrki smo redno zaznavali

to število po objavah v kuhinji, kjer se je na deski zapisovalo, za koliko ljudi je treba pripraviti hrano. Štirje dobro zastraženi jetniki so odhajali v kuhinjo iz vsakega hodnika, da nam prinesejo kosilo v celice.

Ko sem bil v začetku aprila premeščen v Leningrad v ječo v Spalerni ulici, je bilo v moji celici 33 jetnikov, namesto 10. V noči od 9. na 10. aprila so pripeljali v to ječo 3700 novih jetnikov, izmed teh 1200 žen in nekatere celo z otroci.

Ko sem prišel v Pskov, nas jetniška uprava ni hotela sprejeti (mene in še pet sodrugov v nesreči). Zaprli so nas končno v celico, ki je bila dva in pol metra dolga in en in pol metra široka. Sveženj gnile slame, polne mrčesa, so nam vrgli na zemljo ter so nam rekli: »Uredite si, kakor morete!«

V Ostrovu nas tudi niso pustili v ječo, tako je bila polna. Nekateri jetniki so bili nastanjeni celo v upraviteljevi pisarni, nekateri pa kjersibodi. Prenočiti smo morali v lopi obmejnega odseka G. P. U. V tej lopi smo morali vso noč loviti gladne podgane, ki so nas napadale in grizle.

Ostavivši Ostrov sem prišel v Letonijo, in sem tako ponovno zagledal svobodno solnce, potem ko sem bil pokazal hrbet zvezi »svobodnih« sovjetrov, kjer so ječe prenapolnjene aretiranih meščanov.

Je še mnogo podrobnosti iz sovjetskih ječ, ki jih nisem mogel sporočiti čitateljem. Toda bilo bi treba spisati več knjig, ako bi hotel izčrpno obdelati to vprašanje.

Na koncu svojega opisa, potem ko sem mogel naslikati vse prizore terorja, ki sem jih videl, moram priznati neko zadovoljstvo, da me je sovjetska oblast ukazala zapreti. Tako sem imel sam priliko, da sem osebno videl in izkusil vse, kar se godi v teh ječah in kar sovjetske oblasti skrbno skrivajo pred očmi inozemcev.

Ko sem bil svoboden, sem vedel mnogo; po svoji aretaciji sem zvedel še več in kar je najvažnejše, sem mogel zlasti potrditi kot resnično vse to, kar sem že vedel od prej.

Uverjen sem, da se ne more dolgo držati tak režim, ki se opira samo na golo nasilje in surovo silo in ki ga ljudstvo sovraži in zaničuje.

Kdor se loti meča,
bo z mečem pokončan!

Nova knjiga.

Molitvenik, Pečjak, Večno življenje, v novi izdaji. To je gotovo najbolj priljubljen molitvenik, saj je sedem izdaj bilo v celoti razprodanih in je sedaj izšla že v osmi izdaji. V platno vezano z rdečo obrezo se že dobi v Cirilovi knjigarni v Mariboru in stane Din 20.—. Ostale vezave bodo tudi v kratkem na razpolago. Vsa naročila pošljite na Tiskarno sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5 ali Aleksandrova cesta 6.

GOSPODARSTVO
Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 363

Vinarski kongres. V Ljutoremu je bilo na praznik Gospodovega vnebohoda, dne 29. maja, zborovanje slovenskih vinogradnikov pod predsedstvom g. Lovro Petovarja, ki je bil zopet izvoljen za predsednika Vinarskega društva dravske banovine. Na tem zborovanju je bila med drugimi resolucijami sprejeta tudi resolucija, ki zahteva, naj se s prihodnjim letom obdavčenje šmarnice še poveča.

Dvovlastniki ob državni meji, previdnost! Dogaja se, da ta ali oni odproda ali odda v najem svoje dvovlastniško posestvo v Avstriji. Malokdo pa pri tem misli na to, da je s tem zapravil svoje dvovlastniške pravice. V čl. 28 carinskega postopka glede dvovlastnikov (uradni list št. 84 od 8. septembra 1923) je določeno rečeno, da morajo carinarnice dvovlastnikom odvzeti izdane prehodnice, če le ti dvovlastno posestvo prodajo, povečajo ali dajo v zakup. Zaradi tega je potrebna največja opreznost, da ne zabredemo v neprimolike, ki jih kasneje ni več mogoče popraviti. Tako pridobljene proizvode je treba namreč ob uvozu iz Avstrije v naši državi ocariniti.

Enodnevni tečaj za zeleno cepljenje, pletev, zatiranje boleznih in škodljivcev v vinogradništvu se bo vršil dne 12. junija 1930 pri banovinski trtnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Prijave se sprejemajo do 11. junija. Zadostuje dopisnica. Upravnik nasada.

Enodnevni tečaj o zelenem precep-ljanju šmarnice se vrši v pondeljek, dne 23. junija tega leta na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Kmetijska kino-predstava v Prevaljah je bila dne 25. maja prav dobro obiskana. »Za Prevalje nenavadno velika udeležba«, tako so ugotovili domači poznavalci razmer. — »Hvala lepa, hvala, gospod!« pa so ponavljali pri odhodu kmečki očaki in so s tem najiskrenejše poudarili svoje priznanje in uspelost prireditve. Stroške za prireditve je krila Hranilnica in posojilnica v Prevaljah in ji zato gre vsa zahvala!

Sv. Križ pri Rogiški Slatini. Pretekli teden se je zaključila pri Sv. Križu kmetijsko nadaljevalna šola. Učencev je bilo 27. Precejšnje število, a vendar še želimo, ko se bo pričelo novo šolsko leto, da se število učencev še pomnoži. Dne 21. maja so imeli ti učenci izlet v Maribor pod vodstvom g. Mil. Verka, nadučitelja pri Sv. Križu. Izletnikov je bilo 20. V Mariboru so obiskali vinarsko šolo in kmetijsko družbo. V učnih urah je dobil prvenstvo I. Debelak od Sv. Mohorja.

Kalobje. V 17. številki »Slovenskega Gospodarja« je bil objavljen med drugim tudi da-

vek na šmarnico. Glavni namen tega davka je, da se šmarnica iztrebi. Če se bo stvar izvajala natančno, bo ubogi kmetič, a še bolj kajzar precej prizadet. Marsikateri posestnik goji po par sto trsov šmarnice le v ta namen, da njen pridelek uporabi le za domače potrebe ob raznih prilikah, kot na primer ob praznikih itd., da mu ni treba kupiti vina, ali piti samo sadjevec ali celo samo vodo. Navadno taki posestniki ne gojijo drugega trsa vsled prevelikih stroškov temeljitega obdelovanja, škropljenja, žvepljanja itd. So tudi krajši, kjer sploh kaj drugega ne rodi, šmarnica pa se zadovolji s skromnejšo zemljo. — Radi tega bi bilo umestno, da bi se banska uprava ozirala na to in pobirala davek na šmarnico le od tistih posestnikov, ki jo goje v velikem obsegu in spravljajo njen pridelek v promet. Ti tudi lažje utrpijo davek, dočim je mali posestnik itak preobložen, nima pa nobenih dohodkov, razven če tu in tam prodajo kako tele ali prašiča, potreb pa je sto in sto. Da je temu res tako, je razvidno iz tega, da že celo srednji posestniki iščejo postranskega zaslužka v rudokopih, tovarnah in drugod, ali pa se izseljujejo v Francijo in še dalje. Letos se nam obeta suha letina; to je: sadje ne bo obrodilo, vsaj v tem kraju ne. — Kdor pa ima nekaj šmarnice, ima upanje, da bo vsaj za silo kril domačo potrebo, ker je le strašno dolgočasno, če se mora pri malci piti samo voda. Upamo, da bo kraljevska banska uprava to upoštevala in nas male posestnike oprostila od plačevanja davka na šmarnico. — Kalobčan.

Čebelarstva podružnica za Celje in okolice priredi na binkoštni pondeljek, to je dne 9. junija ob 15. uri poučno predavanje pri čebelnjaku gosp. Kodela na Ostrožnem pri Celju. Čebelarji iz Celja in okolice pridite!

Prodajalnica državnih srečk v Ptuj
G. Pichler, Društveni dom. Srečke za 20. kolo se od 6. t. m. naprej dobivajo. Ako srečke osebno kupite, nimate nobenih poštnih stroškov. Na zahtevo se pošiljajo srečke tudi po pošti in jih lahko naročite po dopisnici. Zrebanje L. razreda je še le 8. julija 1930, ter ne zamudite sreče.

Novozidana hiša, štiri sobe s prostornim gospodarskim poslopjem, nekaj zemlje in travnika, lepa lega blizu mesta, postaje, šole in cerkve, se ugodno proda. Martin Klep, Sv. Rok pri Ptuj.

Nekaj važnega za živinorejce.

Pri nas v Sloveniji pogine na leto precej živine vsled napenjanja, ki nastopi, ako je govedo zavžilo preveč mokre detelje ali mlade trave. Naši živinorejci uporabljajo več sredstev proti napenjanju in zadnje je pač ubodljaj. V Avstriji se poslužujejo že od leta 1928 v slučajih napihnjenja sredstva, ki se imenuje »kolikum«. O tem doslej najbolj uspešno preizkušenem sredstvu je objavil avstrijski list »Welsler Anzeiger« od 8. septembra 1928 sledeče: »Na toletni 50 letni jubilejni razstavi v Welsu je razstavilo »Kolikum« podjetje v Gradcu med drugim tudi že po celem svetu znani »kolikum«, ki je brezdvomno najbolj učinkovito sredstvo napram koliki pri konjih ter napenjanju pri goveji živini. Seve imamo razne balzame, ki so uspešna sredstva pri konjih, a ravno pri govedih se je treba skoro dosledno poslužiti ubodljaja ali cevi. Sredstvo »kolikum« je pri govedih proti napenjanju učinkovito ter preizkušeno tako, da odpadeta ubodljaj ter cev, ako zalijemo najbolj nevarno napeto živinčico s »kolikum«. — Brezpogojno neha nevarnost tekom 10 minut.

Pri pregledovanju razstave je naročil tedajni avstrijski zvezni predsednik dr. Hainisch pri imejitelju tvrde »Kolikum« več zavojev tega sredstva, ga prevzel na licu mesta in povdaril, da je že poučen o tem izbornem zdravilu, ki je nepregledne važnosti za poljedelce in posebno še za večje živinorejce. Dr. Hainisch je poslal kupljeno sredstvo takoj na svojo posest v Spitalu na Semmeringu.«

Ravnokar opisano sredstvo se bo začelo v kratkem razprodajati po naši državi, je kar najbolj priporočljivo, ker je učinkovito in poceni. Analiza Kmetijske preizkusne postaje v Mariboru beleži o »koliku« sledeče: »Kemikalije,

Bodite oprezni

pri nakupu nove obleke in zahtevajte pred tem od Trgovskega doma

Siermecki v Celju z dopisnico na ogled vzorce sukna, ševjota in kamgarna za moške obleke, krasne volnene tkanine za damske plašče in obleke, svile, delena, etamina, šifona, batista, platna in vse ostale manufakture za obleke in perilo.

Naročila preko Din 500 se pošiljajo poštino prosto. Cenik s več tisoč slikami na zahtevo popolnoma brezplačno.

Trgovski dom R. Siermecki, Celje št. 24.
Dravska bazovina.

kakor so v prašku (v koliku) zoper napenjanje in kolikor se uporabljajo pri izdelavi živin, ne morejo škodovati organizmu in je promet z njimi svoboden.«

Drugi preiskovalni zavod v Avstriji trdi, da se rabi slični preparat kakor je »kolikum« pri zdravljenju človeka, le v zmanjšani količini. Pri uporabi za konje in govedo se razlikuje v toliko, da je sestava nekoliko različna z oziranjem na živalski organizem.

Naši živinorejci bodo gotovo navdušeno posegli po tem najboljšem sredstvu in jih bomo opozorili na nakup, kakor hitro bo organizirana po naših krajih razprodaja na debelo in drobno.

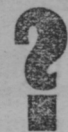
*

Zakaj sveži hlevski gnoj slabo učinkuje?

Marsikateri kmet je spomladi močno pognojil zemljo s hlevskim gnojem, ki se mu je nabral na gnojišču zadnje mesece, posadil ali posejal vanjo koruzo, krompir, peso ali kako drugo okopavino in pričakoval, da mu bodo rastline takoj dobro uspevale. Toda žalostjo je opazil, da učinek ni bil tak, kakor se ga je nadejal. Rastline so rastle le polagoma in niso kazale tiste živahnosti, ki jo imajo pri obilici hrane. Vzlic temu, da je bilo v zemlji dovolj gnoja, so stradale. Kaj je temu vzrok?

Ste naročeni na list

NEDELJA

Izhaja vsak teden!

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razentega pa resničnem dogodljaj iz misijonov »Mladostni navihaneec — postane redovnik« in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov: **Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.**

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Grofica je nekako plaho in z dvomom pogledala užaljeni v obraz, pričakovala je v tem trenutku najhujše očitke, videla je le solze v očeh globoko užaljene, a ona sama tudi ni našla besed.

Grofica Tatenbahova prime za trepetajočo roko svoje nasprotnice.

»Svarili so me,« reče mirno ter komaj zadržuje solze, »nisem mogla in hotela misliti, kar moram sedaj videti. Naj bo, grofica Zrinjska, ne jaz, ampak vi imate ljubezen mojega soproga, do tega bridkega spoznanja sem sedaj prišla.«

Po teh besedah ni mogla govoriti dalje, bridko čustvo prevare in globokega ponižanja, ki ga je povzročilo današnje razkritje, jo je skoraj premagalo. Toda hitro se je zavedla, vzravnala se je takoj ter stopila ponosno pred nemo tekmovalko.

»Grofica,« reče čez nekaj časa, »Ana Terezija Tatenbahova ni samo soproga, ona je tudi mati

24

in pri tem čustvu tudi ne sme pozabiti, da ne gre zato, da bi obračunala z gospo, ki je znala odvzeti ljubezen njenega soproga, ampak da je sedaj edina naloga soproge grofice Tatenbahove, da ga reši za svojega otroka.«

»Kaj,« vzklikne grofica Zrinjska, »vi veste?«

»Kar je v tem pismu le površno omenjeno in kar se mi je že prej poročalo, česar pa nisem nikdar hotela verjeti,« odvrne grofica Tatenbahova ter nadaljuje s povzdignjenim glasom.

»Vi veste boljše kakor jaz, da hodi moj mož po dveh potih in pride po enem v oni tabor, v katerem neha biti zvest podanik in služabnik svojega vladarja. Dosti grofica, usoda je hotela, da stojim danes pred vami, da vas prosim: Ana Katarina Zrinjska, delajve skupno na to, da rešive mojega soproga.«

»Uboga Terezija,« reče grofica Zrinjska, »vi nimate zame nobenih očitkov?«

Grofica Tatenbahova se bridko nasmehlja ter odkima z glavo.

»Kako bi sedaj mogla očitati v tej resni uri, ko je vendar čas, da dela ljubezen in se z njeno pomočjo reši mož, katerega čast in življenje se kmalu odloči. Grofica, vi veste več kakor jaz, kako daleč je že krenil moj soprog od poti dol-

Hlevski gnoj, kakor ga spravimo iz hleva na gnojišče, nima še raztopljivih redilnih snovi za rastline, ampak te te morajo pripraviti še le bakterije. Ta nevidna živa bitja razkrajajo v hlevskem gnoju in gnojnici se nahajajoče beljakovine in druge spojine v rastlinsko hrano, ki jo potem še le korenine vsrkajo in dovajajo rastlini. To delo je v veliki meri dovršeno v dobro vležanem, mastnem hlevskem gnoju, ki v zemlji kmalu učinkuje.

Žal pa, da v naših gospodarskih razmerah nimamo spomladi toliko vležanega hlevskega gnoja, da bi mogli z njim pognojiti vsem okopavinam, ampak smo navezani na svež gnoj, četudi je njegovo delovanje bolj počasno in nepopolno. Tak gnoj ne pride v letem letu do popolne veljave, ampak še le v naslednjem pri drugih rastlinah. Mi pa hočemo, da nam pride predvsem v korist pri okopavinah. Nimamo sicer pripomočka, da bi mogli pospešiti zorenje gnoja, vendar lahko nadomestimo njegovo počasno delovanje spomladi pri mladih rastlinah z drugimi in sicer s umetnimi gnojili.

V umetnih gnojilih imamo sredstva, ki jih lahko uporabljamo v različnih dobah, za različne rastline in v različne svrhe. Spomladi rabijo vse mlade rastline obilo dušičnate hrane za razvoj svojih listov in steblovja, potem svetlja in sadu. Dušika ima hlevski gnoj precej, toda ta se nahaja v beljakovinah in je še nedostopen koreninam. Izmed dušičnatih gnojil je pa eno, čilski soliter, ki ima dušik v obliki solitrove kisline, ki jo korenine takoj lahko vsrkajo in porabijo za hrano. Zato je tudi učinek tega gnojila takoj viden, kajti že po osmih dneh se po zelenih rastlinah, ki smo jih z njim potrosili, pokaže bujnejša rast in bolj temnozeleno barva listov. Če nudimo torej rastlini v mladosti obilo dušičnate hrane, se bo kmalu krepko razvila in tudi pozneje dala obilo ploda, bodisi v zrnju ali v gomolju ali korenju. Iz tega razloga je zelo važno, da gnojimo okopavinam v mladosti s čilskim solitrom.

S tem gnojilom pomagamo ne samo koruzi in krompirju, ampak tudi pesi in korenju, repu in zelju ter vsem šibkim rastlinam. Zato ga tudi umni kmetovalci v zadnjih letih vedno več uporabljajo. Dobi se ga povsod, kjer oddajajo tudi druga umetna gnojila.

Suhe gobe.

Ker dobivajo posebno naši siromašni sloji na 100.000 dinarjev letno za suhe gobe, podajemo našim bralcem ta za-

nimiv članek, ki ga je prinesel »Slovenec« z dne 23. maja ter opozarjamo posebno na ona mesta, ki govore o zaščiti gobjega legla, da ne iztrebimo po lastni krivdi koristnih gob iz naših gozdov. **Odrežite** torej gobe pri zemlji, tako da ostane spodnji del kocena v zemlji in pustite stare nerabne gobe pri miru, da dozore trosi (seme) in se zaplodijo nove gobe. Toda naj govori članek:

Zadnje čase so se pojavile vesti, da so tu in tam že začeli rasti jurčki, iz česar se da sklepati kakor tudi z oziranjem na letošnje ugodne vremenske prilike, da je pričakovati v kratkem morda zelo obilne pomladanske rasti jedilnih gob. Kakor znano, pride pri nas za kupčijo v poštev užitni goban.

Trgovina s suhimi gobami je v preteklem letu že kazala znake predvojnih časov, to se pravi, da inozemstvo ni hotelo nakupovati vse vprek, samo da diši po gobah, kakor je bilo to v prvih povojnih letih, ko so se lahko prodajale suhe gobe ne glede na njih kvaliteto. Vsled tega so se nabiralci gob odvadili snažnosti in metali v suhe gobe vse črvice dele, da celo blatne odrezke gobnih korenin itd. ter je bilo tako blago po večini umazano in temno. Pri sušenju gob se tudi ni pazilo na rezanje in so iz nekaterih delov Dolenjske in Gorenjske nosili na trg zelo debelo rezane suhe gobe. Izjemo, kjer so gobe cel čas pravilno srednje tanko rezali in samo lepe in nečrvice sušili, so tvorili nekateri kraji Posavja in Štajerske, zato so pa tudi ti nabiralci prišli na svoj račun in dosegli vedno najvišjo ceno.

Svarimo in opozarjamo nabiralce gob, naj letos gobe srednje tanko in enakomerno režejo, tako, da ostane suhi gobi naravna sveža bela barva, naj črvice in nesnažne dele gob sušijo posebej ali pa iste že v svežem stanju porabijo za domačo kuho, ker bodo za lepo blago dobili veliko več denarja kakor pa za blago, ki je pomešano s črivicimi deli in umazanimi odpadki.

To še posebej povdarjamo, ker bodo letos, sodeč po skušnjah minulega leta, kupci v tem pogledu zelo natančni in to še posebno, če dobimo bogato rast ter bo prišlo za kupčijo v poštev samo lepo blago, dočim slabo nabranega, predebela rezanega in zanikrno posušenega pa sploh ne bo mogoče ali pa le za mal denar prodati.

Ako bi kdo želel še kakšno pojasnilo in navodilo, naj se obrne na veletrgovce z gobami v Ljubljani, ki bodo radevolje dali vsak čas potrebna navodila in pouk.

Ob tej priliki opozarjamo, da je pri nabiranju gob **najvažnejše pravilo to, da se gob ne sme iz zemlje ruvati, temveč se jih naj pri dnu odreže**, ker se z ruvanjem gob uničuje v zemlji gobje leglo, iz katerega goba klije in se s tem uničuje in preprečuje nadaljnje razvijanje in rast gob na istem mestu. To se maščuje že leto za letom v različnih krajih, posebno v okolici mest, kjer ljudje takorekoč ropajo gobe iz zemlje, samo da dosežejo trenutni dobiček s prodajo svežih gob na trgu v mestu.

Zelo važno je tudi to, da se stare gobe, ki itak niso za nobeno rabo, ne bere, ampak pusti v gozdu popolnoma dozoreti, ker se pod njenim klobukom ali kapico nahajajo lističi, bodice ali cevke, na katerih je trosišče, to je mesto, na katerem se tvorijo majhni trosi slični prahu, ki so vidni komaj z drobnogledom. Ko goba popolnoma dozori, padajo ti trosi na zemljo, kjer izklijejo kakor seme v nove gobne niti in dalje v gobe.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 31. maja so pripeljali špeharji na 31 vozeh 67 komadov zaklanih svinj. Meso je bilo po 14 do 17.50, špeh pa po Din 18 do 20.50. Kmetje so pripeljali 10 voz krompirja po 0.50 do 1, 8 vreč čebule po 2.50 do 3 Din. Nadalje 12 voz sena po 50 do 65 Din, 3 voze slame po 40 do 45 Din, škop slame po 1.50 do 2 Din. Pšenica 2.50, rž 2, ječmen 1.25 do 1.50, oves 2, kuruza 2, proso 2.50 do 3, fižol 2.50 do 3, fi-

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memoranda, čopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

in Mariboru, Koroška c. 5

žnosti. Poslušajte prošnjo trepetajoče soproge in potrte matere, hitite, delajve skupno ter rešive, kar se še rešiti da. Zgodovina vaše domovine bo poročala o delu, ki ste ga storili za mir — solze matere in sina, kateremu ohranite očeta, bodo najlepši biseri v vaši grofovski kroni.«

Tako je prosila užaljena soproga moža, ki ni zaslužil take ljubezni, svojo tekmovalko. Njene besede so ponosno Hrvatice zapekle v srcu, žena, ki je bila samozavestna in je plamtela v strasti, je stala pred užaljeno trpinko kakor uničena, ker ni mogla razumeti mirne vdanosti in samozatajevanja.

Zrinjska je zdaj bila bleđa, zdaj rdeča v obrazu, po njenih žilah je drvela vročica, njen pogled se je uprl v lepi bleđi obraz užaljene. V vsem njenem bitju se je v tem trenutku izvršila velika sprememba.

»Grofica Ana,« vzklikne bolestno, se začne tresti na celem telesu ter pograbi roke grofice Tatenbahove, »kako plemenita velika duša si ti! Ti čista, blaga, velikodušna trpinka, Ana Katarina Zrinjska ni vredna, da jo samo pogledaš, še manj, da ji ponudiš roko, da se povrne na pot pravice in časti.«

Po teh besedah pade grofica Zrinjska, premagana od velikodušnosti ter plemenitosti grofice Tatenbahove, pred njo na tla ter pokrije svoj obraz z rokami.

Toda grofica Tatenbahova jo dvigne.

»Ana Katarina,« reče milo, »ti mi vrneš srce mojeja soproga ter moji hiši mir; v mirnem trenutku ti bo rekel glas tvojega dobrega angela, kaj imaš storiti, da se tvoji in moj soprog vrneta na pot pravice in časti.«

Po teh besedah se izviže Ana Tatenbahova rahlo iz objema grofice Zrinjske ter stopi k durim, toda še enkrat se obrne in reče:

»Grofica, slišite, nikdar ne sme zvedeti moj soprog o tem pogovoru, najina dolžnost je, da ga rešive, ne da bi žalile njegova čustva.«

Še enkrat pogleda plemenita gospa proseče na presenečeno nasprotnico, nato pa zapusti sobo ter se takoj odpelje v Freihaus.

Grofica Zrinjska pa je pod vtisom celega dogodka padla na tla, zakrila z obema rokama obraz ter preživela v tem trenutku najtežjo uro svojega življenja, dokler ji ni rekel rahel glas njenega konjušnika, da se bliža polnočna ura in je prišel čas vrnitve v Čakovec.

Zol v stročju 16, grah 6 Din Kokoš 50 do 60, par piščancev 35 do 55, raca 25 do 45, gos 50 do 65, kozlič 60 do 130, domači zajec 5 do 60 Din. Česen 14, kisló zelje 3 do 4, kislá repa 2, gobe 20 do 24, jabolka 10 do 16, suhe slive 10 do 14 Din. Mleko 2 do 2.50, smetana 12 do 14, surovo maslo 36 do 48, jajca 0.65 do 1, med 14 do 16, črešnje 12 do 14 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 30. maja tega leta je bilo pripeljanih 372 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad od 115 do 175 Din; 7 do 9 tednov stari od 200 do 250 Din; 3 do 4 mesece stari od 300 do 380 Din; 5 do 7 mesecev stari od 450 do 580 Din; 8 do 10 mesecev stari od 650 do 880 Din; eno leto stari od 1000 do 2200 Din. En kg žive teže od Din 11 do 12.50; en kg mrtve teže od Din 17 do 18.50.

Velika gospodarska manifestacija se vrši v Ljubljani od 29. maja do 9. junija tega leta s prireditvijo X. jubilejnega vzročnega velesajma pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. Prireditve bo največja dosedaj prirejenih. Na sejmišču, ki obsega 40.000² prostora, je postavljenih devet velikih razstavnih zgradb, ki imajo pod svojim krovom skoraj 800 razstavljalcev iz tu in inozemstva. Zastopane so industrije vseh branž in faktično bo podana tu kupcu ogromna izbira najraznovrstnejšega prvovrstnega blaga po tovarniških cenah. Posebno opozarjamo na specijelne oddelke, to so tekstilije, usnje, papir in lepenka, pohištvo, stroji in kovine, poljedelski stroji, moderna higijena, perutnina itd. Ob tej priliki si zamorejo obiskovalci ogledati prirodne krasote divne Slovenije. Uprava velesajma preskrbi ugodne avtobus-zveze z letovišči in zdravilišči. Legitimacije, ki upravičujejo do polovične vožnje na železnici, prodajajo denarni zavodi, trgovske in obrtniške organizacije, železniške postaje, Putnik itd.

Pustiv na vekemaj. Zakonska Grčarjeva sta se zopet sprla, in sicer zares, zadnjikrat in za zmeraj, kakor je rekla Grčarica, ko se je oblačila in spravljala stvari, da se vrne k svoji materi v pustiv za vekemaj. Grčar je molčal in mirno čital svoj časopis. Ko je bila žena gotova, ji položil na mizo 25 Din za vlak. Ona vzame denar, ga šteje in šteje, gleda moža — on pa njo — nato se pa ona obregne: »To je premalo; kje je pa denar za nazaj!«

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 22 konjev, 16 bikov, 188 volov, 306 krav in 15 telet; skupaj 477 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 27. maja tega leta so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 9 do 9.50; poldebili voli od Din 7.50 do 9; plemenski voli od Din 7 do 8; biki za klanje od Din 7 do 10; klavne krave debele od Din 7 do 8.75; plemenske krave od Din 5.50 do 5.25; krave za klobasarje od Din 3 do 4.50; molzne krave od Din 6 do 7; breje krave od Din 5.50 do 7; mlada živina od 8 do 9.50.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od Din 18 do 20; volovsko meso II. vrste od Din 14 do 16. Meso od bikov, krav in telic od Din 10 do 14. Telečje meso I. vrste od Din 20 do 25; telečje meso II. vrste od Din 14 do 16. Svinjsko meso sveže od Din 15 do 23.

NAŠA DRUŠTVA

Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico priredi dne 20. julija tega leta veliko romanje v Petrovče pri Celju. Vsi, ki bi se radi udeležili tega romanja, naj se prijavijo najkasneje do 20. junija pri odbornicah ali pa v pisarni Krščanske ženske zveze, Aleksandrova cesta 6/I., ki posluje vsako sredo in soboto od 8. do 12. ter od 2. do 5. ure. V slučaju velike udeležbe se preskrbi poseben vlak. Romanja se lahko udeležijo tudi nečlani. Najtančnejša pojasnila se bodo še objavila. — Odbor.

Črešnjevci pri Slov. Bistrici. Bralno društvo v Črešnjevcu priredi dne 15. junija tega leta tombolo. Pripravljenih je veliko lepih dobitkov. Vsa naša društva sosednih župnij, kakor tudi domači farani se vabijo, da 15. junija gotovo pridejo na tombolo, kjer jih čakajo lepi dobitki. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo društvenega doma. Na veselo svidenje na Črešnjevcu 15. junija tega leta! — Bog živi!

Zgornja Polskava. Naše izobraževalno društvo »Skala« je priredilo skupno z domačim cerkvenim pevskim zborom dne 1. junija tega leta izlet v Svečino nad Mariborom in ob tej priliki uprizorilo ob treh popoldne po večernih v prostorih gradu Svečina krasno, do solz ganljivo žaloigro v petih dejanjih »Živa pokopana«.

Sv. Marija v Puščavi. Izobraževalno društvo naznanja, da uprizori na binškošni pon-

deljek, dne 9. junija ob pol štirih popoldne v prostorih gostine gosp. A. Kores, Sv. Marija v Puščavi spevoigro »Kovačev študent« v treh dejanjih Pevski zbor pa zapoje par narodnih pesmi. Prijatelji vesele zabave, vljudno vabljeni!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Na binškošni pondeljek popoldne ob pol štirih uprizorijo v dvorani g. Josipa Krajnc diletantje katoliškega prosvetnega društva »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah A. Medvedovo štiridejansko igro »Stari in mladi«. Igra je vzeta iz življenja in je zato lepa in poučna. Šentjurčani le pridite k prireditvi v obilnem številu, ne bo vam žal!

Središče ob Dravi. Materin dan proslavi na Binškošti, dne 8. junija po večernicah v Društvenem domu tukajšnje izobraževalno društvo. Na sporedu so deklamacije, govor g. S. Cajnkarija, docenta bogoslovja v Mariboru, krasna igra »Materinsko srce« in simbolična »Za materjo«. Ker je prireditev zvezana s stroški in zlasti, ker je imelo društvo veliko izdatkov ob priliki higienske razstave, mora pobirati vstopnino za sedeže Din 6.—, stojišča Din 3.—. Drage matere, pridite k tej svoji prireditvi in vsi, ki matere ljubite, pridite, da jih boste ljubili in spoštovali še bolj!

Frankolovo. Za binškoštne praznike priredi tukajšnje prosvetno društvo »Slomšek« skioptično predavanje o Lurdu. Ker je to nekaj posebnega in lepega, vabimo vse, da se poslužijo te ugodne prilike pri tako nenavadni prireditvi. Predavanje bo oba binškoštna praznika. Pridite vsi!

Ponikva. Katoliško prosvetno društvo na Ponikvi ob južni železnici uprizori na binškošni pondeljek zelo zanimivo igro »Zdravnikov strežnik«, burko v treh dejanjih. Igra se vrši takoj po večernicah pod župnijskim kozolcem. Prijatelji dobre zabave, vabljeni ste v obilnem številu od blizu in daleč; igra bo s svojo izredno zanimivostjo vsakogar zadovoljila.

Laško. Materinski dan dne 18. maja je bila zelo posrečena prireditev. Program, nastopi mladine, obilen obisk, lep blagajniški donos in moralni učinek prireditve — vse, prav vse je podnetilo navdušenje odbora tukajšnjega novega ženskega dobrotvornega društva »Blago srce« za nadaljnje delo. Posebno lep uspeh je imel naš dekliški članski naraščaj, kajti akcija razpečevanja cvetic je društvu donesla Din 1400, česar bi nikdo ne bil pričakoval. V tem oziru so se posamezni Laščani izkazali z redko in vzgledno velikodušnostjo ter skoro nepričakovanim razumevanjem za naše ideal-

XIII.

Božični večer v gradu Račje.

Nepokojni vi ljudje!
V daljno strmo visočino,
V brezen temnih globočino
Vam uhajajo željeli

Levstik.

Bil je božič leta 1669. Na jasnem nebu so se lesketale zvezde in v veliki dvorani v Račju je gorelo mnogo luči okoli srebrne, z rdečo barvo prevlečene rože, pod katero so se hoteli danes gospodje sub rosa zabavati.

Okrogla miza je bila opremljena s krasnim jedilnim orodjem iz kristala in jaspisa, s srebrnimi in zlatimi skledami, vsaka 23 funtov težka, in v teh so bila izbrana jedila, pecivo in sadje kakor na cesarski mizi. Na sredi mize so stale krasne sveže cvetlice, katere je prinesel vrtnar iz sobane, kjer je gojil to lepoto čez zimo; z mramornatih sten, na katerih so tudi bile pritrjene svetilke, so gledali pradedi grofovske hiše v naravni velikosti prav resno na omizje; v peči, okrašeni ob strani z glavami mladih levov, pa je

prasketal ogenj ter razširjal po obširni dvorani, prepojeni od zlahtnih vonjev, prijetno toploto.

Sluge v gradu so letali sem in tja, da spravijo v red še zadnje, kar je manjkalo. Kakor maršal s svojo palico je stal kot nadzornik ter reditelj cele svečanosti star vojak, katerega je dal nalašč poklicati grof Tatenbah iz Podčetrka v Račje. Bil je Laslo Fekete, ki je nameraval iti v kratkem na Ogrsko.

Tako je stala dobro obložena miza sub rosa pripravljena, da sprejme goste. Od teh so bili moški še zunaj v gozdu na lovu. Le nekaj gospa, ki so bile vabljene, je sedelo v stranski sobi, ker so čakale na moža, ki so že prihajali. Že se je namreč slišalo lajanje psov na dvorišču, v nekaj trenutkih so prispeli pričakovani gospodje v grad.

Bili so najboljši grofovi prijatelji, njim na čelu grof Zrinjski, hrvatski ban, ter Karol grof Thurn, deželni glavar goriški, baron Locatelli ter več drugih gospodov iz Ogrske, ki so pripadali tajni zvezi.

V njih sredi je stopal grof Tatenbah v lovski suknji. V stranski sobi se je hitro preoblekel ter izročil lovsko suknjo, nož in puško svojemu slugi Boltažarju.

Zopet nov zvezek
Karl Mayevih spisov

izšel

namreč

II.

zvezek

„PO DIVZEM RUDISTANU“

z vsebino: V leči - iz leče
slovj Amadije. Cena 13 Din.

Naroča se pri

Cirilovi knjigarni, Maribor

ne društvene namene. Pa tudi predvečer (v kinu) je pokazal, da ima društvo lepo bodočnost. Film »Mati« je bil zelo srečno izbran. Obitelji Szabo, ki je ves čisti dobiček, nalašč v naš prilog prirejene predstave, namenila izključno društveni blagajni, gre prav posebna hvala in priznanje. Enakih odličnih zaslug za naš materinski dan si je stekla učiteljica gđc. Josipina Ahtik kot naš gost iz Rogoške Slatine, ki je na proslavi nastopila materam v čast s tako krasnim govorom, da ni ostalo niti eno oko suho. Tudi njej prav posebna hvala — in nič manj vsemu cenjenemu občinstvu, ki je izkazalo obakrat svojo naklonenost za našo dobro stvar. Priporočamo se v tem pravcu tudi še za bodoče.

Sv. Jurij ob južni železnici. Na binkošno nedeljo po večernicah priredi prosvetno društvo v katoliškem domu igro v treh dejanjih »Zmaga ljubezni«.

Teharje. Pevski in klavirski koncert priredi v nedeljo, dne 15. junija tega leta ob 16. uri v salonu gostilne Rušnik (Šušterčič) v Teharjih pevski odsek prosvetnega društva Teharje, pod vodstvom pevovodje Franjo Lubeviča. Spored tega koncerta bo zelo pester, na kar že vnaprej opozarjamo in vlnudno vabimo ljubitelje petja in glasbe. Spored objavimo prihodnjic.

Bralno društvo od Sv. Jurija ob Ščavnici priredi na binkošno nedeljo izlet k Sv. Tomažu, kjer bo uprizorilo v društveni dvorani zanimivo žaloigro.

Pacijent: Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?

Zdravnik: V Rogoško Slatino! Zahtevajte prospekte! 495

DOPISI

Mörs-Meerbeck (Nemčija). Društvo sv. Barbare je v nedeljo dne 18. maja praznovalo dvajsetletnico svojega obstoja. Dopoldan pri sveti maši so pristopili člani društva k mizi Gospodovi. Popoldan ob pol drugi uri je bil sprejem povabljenih drugih društev. Ob dveh pa smo z godbo in zastavami odkorakali k popoldanski službi božji, katero je imel vlč. g. duh. svetnik Hegenkötter. Pridigoval je v nemškem in slovenskem jeziku o geslu »Kristus, Gospod novega časa«. Slikal nam je tudi vse težave pri ustanavljanju katoliških društev tukaj in je končal s prošnjo, naj se mladina vzgaja v pravem, krščanskem duhu. — Kdor ima mladino za seboj, ta ima bodočnost. Cerkveni slavnosti je sledila prireditve v velik dvorani Petersa. Predsednik Lindič je otvoril slovesnost ter dal besedo slavnostnemu govorniku g. Vabiču. Ta je predvsem pozdravil g. generalnega konzula Markoviča iz Düsseldorfa ter namestnika konzula g. dr. Voduseka in tajnika Tučiča, našega zveznega tajnika Batiča, g. Bolha od jugoslovanskega društva in našo botro zastavo gospe Jozefa Kepic. V svojem govoru je poklical v spomin dogodke in težave ob ustanovitvi društva, katerega oče je bil rajni g. župnik Köster. Kaj je on vse storil, to ne more in ne sme biti pozabljeno. Omenil je tudi plodonosno delovanje prejšnjih predsednikov društva, Zajca, Kepica in Strašeka. Sedanji predsednik gosp. Lindič pa je vzgleden predsednik, ki ga je zveza katoliških društev postavila za svojega predsednika. On je mož na pravem mestu. Na poziv gosp. Vabiča je vse ljudstvo zaklicalo trikratni živijo Nj. Vel. kralju Aleksandru in kraljici Mariji, kakor tudi nemškemu državnemu predsedniku ekselenci Hindenburgu. Generalnemu konzulu je deklica z deklaracijo podarila šopek. Ginjen je on odgovoril ter pozdravil navzoče in izjavil: »Ako živi ljudstvo po krščanskih načelih, se nam ni treba bati bodočnosti.« Vsi govorniki so društvu želeli dobro do srebrnega jubileja v petih letih. Potem je bil koncert, pri katerem sta

nastopila mešani in tudi moški pevski zbor pod vodstvom našega rojaka g. Rudolfa Povše. Omeniti je treba, da je Meerbeck edini, ki je priredil koncert na nemških tleh. To je že drugi slovenski koncert. Petje je bilo prav lepo, posebno je dopadlo »Adrijansko morje« moškega zbora. Sodeloval je tudi nemški cerkveni zbor sv. Cecilije in Hochstrasser Orchester. G. predsednik Lindič se je vsem prav srčno zahvalil, ki so pripomogli k tej lepi slovesnosti. Posebno toplo se je zahvalil botri gospej Kepic za lepo denarno darilo in ji želel še dolgo let trdnega zdravja. Na veselo svidenje pri srebrnem jubileju v petih letih!

Št. Peter pri Mariboru. Birmo smo dobro opravili, kakor se za šentpetersko župnijo spodobi. Tako je povedal gospod župnik na Križevo raz prižnice. Pri letošnjem naboru je bilo potrjenih šestnajst šentpeterskih fantov. Med temi tudi Knupež Lojzek, katerega bodo naše organizacije težko pogrešale. — Rast po vinogradih in poljih dobro napreduje. Ako Bog da primerno vreme in nas obvarje toče, se obeta bogata jesen. — Pretečeno nedeljo popoldne je bil sklep majniške pobožnosti in iz vseh sedmih vasi so prišli župljani v procesijah v župno cerkev in odtod k Materi božji na Gorci.

Št. Janž pri Velenju. Kakor vsako leto, se vrši tudi letos ob binkoštnih praznikih zaobljubljena procesija k Novi Štifi. Odhod z vlakom iz postaje Velenje je binkoštno soboto ob 9.28, ob 2. uri popoldne izhod iz Rečiške cerkve in ob pol 6. uri slovesen sprejem pri Sv. Frančišku. Binkoštno nedeljo je tamkaj ob 6. uri zjutraj slovesno opravilo, ob 10. uri sveto opravilo v Gornjem gradu, ob treh popoldne slovesen sprejem pri Novi Štifi. — Binkoštni pondeljek je tamkaj ob pol 6. uri slovesno sveto opravilo. Marijini častilci, pridružite se nam, da si v skupni molitvi izprosimo od Marije varstva in pomoči v raznih neizgovodah. — Nedeljo, dne 25. maja smo pokopali ob obilni udeležbi 85 let starega Franca Drev, po domače starega Gorjanca v Prelski. Smrt ga je dohitela nenadoma, k sreči je prejel pred kratkim svete zakramente za Veliko noč. Njemu naj sveti večna luč, mnogoštevilnim sorodnikom naše sožalje, nas pa naj reši Gospod nagle smrti. — Dne 18. maja sta se poročila Martin Sedovnik, kmečki sin iz veleposelstvene Rogoške hiše v Lijsju in Justina Videmšek, po domače Žuglarjeva, ravnotam, ki je bila članica prosvetnega društva in je sodelovala v njegovem dramatskem odseku. Da bi tudi v novi igri zakonskega življenja svojo vlogo dobro rešila v veselje možu in v srečo družini.

Sv. Anton na Pohorju. Na binkoštni pondeljek, dne 9. junija se vrši pri nas starodavni cerkveni shod. Prvo opravilo bo zjutraj ob šestih, drugo pa ob desetih. Največji shod je 13. junija, na god našega farnega patrona sv. Antona Padovanskega. Na predvečer ob šestih slovesen sprejem selniške procesije in drugih romarjev, potem pridiga in slovesne večernice. Dana bo tudi priložnost, da romarji opravijo sveto spoved. Na god sv. Antona se začnejo svete maše zjutraj ob štirih, ob šestih pridiga in peta sveta maša za selniške romarje, potem več tihih svetih maš. Okoli pol devetih prideta procesiji iz Ribnice in Vuze. Ob 10. uri druga pridiga in levitirana sveta maša za dobrotnike naše cerkve; pri obeh opravljenih darovanje za cerkvene potrebe. Da je ta dan kvaterni petek, naj romarje ne plaši; cerkvena oblast je za ta dan podelila vsem romarjem in domačim župljanom v okolišju Sv. Antona izpregled postne postave, s čimur seveda ni rečeno, da bi se ne smeli postiti, kateri se hočejo. 15. junija — kvaterno nedelja — je naša lepa nedelja. Opravilo ob šestih in ob 10. uri. Vabljeni spet ob blizu in daleč, da slišite krasno donečo nove naše zvonove in počastite velikega čudodelnika sv. Antona.

Slov. Bistrica. Pa naj reče kdo, da nismo napredni Slovenjebistričani! Postajno poslop-

je nam preurejajo, pred Stigerjevo hišo so nastale čedne grede, ki jih s trgov vred pridno škropijo in samostan s sirotišnico se lepo razvija. Kar pa na domačina in tujca naredi posebno ugoden utis, sta obe naši prenovljeni cerkvi z razkošno električno razsvetljavo in blagoglasnim zvonjenjem. Kdor jih je gledal pred leti, se jima zdaj ne more načuditi. Naš preč. g. kaplan Ivan Šolinc se je najprej odločil za prenovitev samostanske cerkve. Delo se mu je posrečilo tako, da človeka le veseli, ko gleda kakor iz škatljice vzete in v zlatu se bliščeče oltarje ter okusno poslikane cerkev. Odložil pa se je lazi tudi za olepšanje naše na krasnem mestu postavljene župnijske cerkve, ki je bila pred sto leti zadnjikrat temeljito popravljena. Skimovali smo, ko nam je to svojo namero razložil in dvomili tudi, da si bo dalo težavno in dragoceno delo izvršiti. Pa premagal je vse težkocne njegov odločni pogum in sveta vnema za lepoto hiše božje. Priskočili so mu na pomoč plemeniti župljani in še posebej Grilova ali Jerovškova in Šalamunova hiša iz Spodnje nove vasi, pred vsemi pa oba denarna zavoda, ko je prispevala posojilnica 10.000 Din in okrajna hranilnica 7000 Din ter velikodušnik rojak msgr. dr. Jerovšek s svojimi bogatimi in modrimi nasveti in obudovanja vredno radodarnostjo. Domačin, slikarski mojster g. Juri Ačko je okusno izvršil vse sicer zelo težavno ornamentiranje sten in stropa, znani umetnik iz Maribora g. Fr. Horvat je strop okrasil s slikami 12 apostolov, zapadnih cerkvenih učencov, kralja Davida in sv. Cecilije; zvesti učenec nepozabnega umetnostnega zgodovinarja dr. Stegenška in goreči častilec starih umetnin g. Franc Zamuda od Sv. Križa pri Ljutomeru pa je z le njemu lastno mojstersko spretnostjo pozlatil vse postaje križevega pota, krstni kamen in božji grob ter še posebej prižnico in kapelo Kraljice svetega rožnega venca. Zato je bila prva junijska nedelja za nas vse najlepši praznik, ko nam je pred veliko množico ljudi in ob najslovesnejšem razpoloženju vse to veličastno delo poleg lepega števila cerkvenega perila in novih kipov sv. Jožefa, sv. Cecilije, sv. Male Terezije in sv. Marjete Alakok blagoslovil prijatelj naše župnije vlč. msgr. I. K. Vreže iz Maribora in v navdušenem sklepnem nagovoru hvalil mojstre in dobrotnike ter še s posebnim poudarkom izrekel v imenu vse župnije prezaslužno zahvalo gorečemu buditelju in vztrajnemu voditelju bogoljubnega prenavljanja in spomina vrednega okrašenja obeh cerkev, g. kaplanu Ivanu Šolincu. Bog mu povrni in utrdi njegovo zdravje, da zamore še nameravane prenovitev Sv. Marjete izvršiti, prekrasni božjegrobni oltar postaviti na bolj vidno mesto in pridobiti naši ljubi mladini primeren dom.

Hajdina. Križ pred ljudsko šolo, o, kako je lepo prenovljen, da dela čast kraju in ljudem. Zeleti bi bilo, da se zganejo tudi lastniki drugih občestnih križev in posnemajo zgled krajevnega šolskega odbora ter križe prenovijo ali pa odstranijo. Naša šolska deca je sedaj vsa vesela, ko pri svoji šoli pozdravljajo znamenje odrešenja. Malo žalostni so le naši letošnji prvoobhajanci, ker so morali na svoj najlepši dan življenja nadomestiti nekaj zamujenih ur šolskega pouka. Sicer pa gre življenje svojo običajno pot naprej z edino izjemo, da se je naš najstarejši pevec Rado oženil, pa zares. Seveda mu vsi, ki ga poznamo, želimo mnogo sreče!

Podlehnik v Halozah. God sv. Antona v Podlehniku homo letos tako-le obhajali: V petek, dne 13. junija bo sveta maša v Podlehniku ob sedmih zjutraj. Antonsko nedeljo pa homo praznovali še le 22. junija. Prvo sv. opravilo bo ob 6., drugo pa ob 10. uri.

Dol-Hrastnik. Trboveljska čebelarska podružnica priredi dne 9. junija na binkoštni pondeljek čebelarsko predavanje pri g. Matiji Ašenberger na Blatih na Dolom. Začetek ob 9. uri.

Ormož. V ponedeljek zjutraj okrog 4. ure je začelo goreti pri Štuclu na Hardeku. Zgorela je streha nad gospodarskim in stanovanjskim poslopjem. Štucl je bil zavarovan za znatno vsoto. Požar se je še le pozno opazil. Ko so bili ljudje zbrani pri šmarnični pobožnosti, je začelo biti plat zvona. Gasilci niso mogli več dosti rešiti. Ob požaru sta bila doma samo gospodarjeva mati in brat, ki sta hitro začela reševati živino. Gospodar, gospodinja in otroci pa so bili odšli dan preje na obisk k gospodinjinim staršem, odkoder so se vrnili par ur potem, ko je ogenj že dovršil svoje delo. — V torek se je ob obilni udeležbi ljudstva vršil pogreb obeh ponesrečencev, Šefa in Grivca. Najprej so našli po 10 dneh Grivčevo truplo pet km nižje od Varaždina, drugi dan pa Šefovo blizu Ormoža, med Frankovci in Obrežem. Tako se je zgodilo, da sta bila skupaj pokopana, ki sta skupaj našla prerano smrt v mrzlih valovih Drave, ki vsako leto zahteva človeških žrtev. Deca osnovne šole je zasula grobova s pomladnim cvetjem in nad svežima gomilama se je otrnila marsikatera solza žalosti in sočutja. — V noči od srede na praznik so tatovi, ki so od zadnjega napada na poštno blagajno pred par leti mirovali, zopet poskusili svojo srečo. Po lestvi so splezali skozi okno v pisarno g. veletrgovca z vinom dr. Brodarja. Hoteč delati bolj na varnem so spravili 150 kg težko blagajno skozi okno in jo odpeljali na samokolnici, izposojeni pri g. Prelogu na njivo za pokopališčem. Tam so blagajno razbili, toda zastoj so se potili, bridko so bili razočarani, kajti našli so za tatove nepomembne stvari, nekaj papirjev in kot v posmeh — par starih avstrijskih krajcarjev. Kako huda jeza jih je morala pograbititi ob tako sijajnem uspehu, se je videlo iz daleč naokrog razmetanih papirjev. Alo, Ormožanci, signal je tu: spravljajte denar tako varno, kot ga je gosp. Brodar. — Letos so nagli in nepričakovani smrtni slučajji skoro na dnevnem redu. Počutiš se zdravega, delaš, pa potožiš, da ti nekaj ni prav, vležeš se za par dni, pokličeš zdravnika in duhovnika, pa ti že zapoje mrtvaški zvon. Tako so umrli na hitro: posestnica Kukovec na Hardeku vsled zastrupljenja krvi, posestnik in občinski svetovalec Hrga in tovarnar Kralj v Ormožu, posestnik Praprotnik iz Pušinec, preje še viničar Šnajdar v Litmerku in prevzičkar Puklavac na Humu.

Veržej. Kakor strela iz jasnega neba je vplivala na električne moze elektrarne Cven-Krapje novica, da je udarila strela v transformator elektrarne v Veržeju, katerega je močno poškodovala. Transformator je bil zavarovan proti vsaki poškodbi že od julija lanskega leta, torej zadruga elektrarna, oziroma nje člani ne bodo prizadeti. Zadrugarje Cven-Krapje pa je preletel strah, ker niso imeli transformatorja zavarovanega in bi najbrž ne prestal krstne slave — pritisaka strele — ker je še mlad in slaboten; bliskovito so že isti dan zavarovali transformator. In na vso srečo, ker že tretji dan jih je doletela ista usoda kot Veržejce, da so za en dan morali prižgati petrolejke. Strela si je namreč izbrala tokrat njih transformator. Ker pa Veržej ljubi luč, si je izposodil v sporazumu s Falo transformator falske elektrarne, kateri je bil slučajno deponiran na Cvenu. Beležimo resnici na ljubo v upanju, da se dopisnik »Jutra« vsikdar prej pouči o stvari. Navsezadnje da Veržejci radevolje pojasnila, ker vedo, da je treba transformator zavarovati prej, ne pa v trenutku, ko že okoli njega frčijo žareče muhe.

Veržej. Morda bi si kdo mislil, da je Veržejce že davno odnesla Mura, ker sijo in se nič ne oglasio. Temu pa ni tako. Pred poldrugim letom smo si zgradili električno omrežje s transformatorjem, ki nam služi za razsvetljavo, pogon kmetijskih strojev in še celo mlatimo z elektriko. Lansko leto smo osnovali Rodovniško društvo v Veržeju, katerega namen je s prvovrstno odbiro plemenske govedi in z mlečno kontrolo doseči sčasoma boljše uspe-

he v živinoreji. Društvo je raztegnilo svoj delokrog skoraj na vse občine ljutomerskega sreza in pospešuje govedo simodolske pasme, katero je po izkušnjah za naše razmere najbolj priporočati. Smotno delo enega leta je rodilo uspehe, tako, da šteje društvo danes nad 100 članov s 126 glavami prav izborne govedi. Že 7. avgusta 1930 se vrši društvena živinorejska razstava, ki naj pokaže tistim, ki še gledajo naše delo za napredek živinoreje nezaupljivo, da spregledajo in se nam pridružijo. Sredstva za nagrade najboljše živine se zbirajo. Tombole dne 9. junija, na binškoštni ponedeljek naj nikdo ne zamudi; če kupi tablico, doprinese kamenček k nagradam. Sam si svoje sreče kovač, torej ne zamudi prilike kupiti tombolske karte pa 3 Din, ker lahko dobiš za 3 Din 2000 Din vredno slamo-reznic in mnogo tega, kar dnevno potrebuješ. Na svidenje!

Kapela pri Radencih. Dne 18. maja se je poročil sofer zdravilišča Slatina Radenci z gdč. Terezijo Kodila. Na gostiji se je nabralo za dijaško kuhinjo 88 Din. Vsem dobrosrčnim darovalcem ljubi Bog stotero povrni, novoporočencema pa obilo sreče v novem stanu. — Dne 19. maja se je ponesrečil kmet Josip Jurkovič iz Turjanc. Vozil je pesek, ob robu jame se je voz prevrnil in polna truga peska je padla nanj. Našli so ga mrtvega, do vratu zakopanega v pesku. — Na takozvanih karminah so pogrebci nabrali 120 Din za dijaško kuhinjo. — V petek, dne 23. maja pa smo pokopali dobrega, krščanskega moža, dolgoletnega zvestega naročnika »Slov. Gospodarja« Josipa Holca iz Kobilšaka. Tam se je nabralo pri pogostitvi pogrebcev 54 Din za dijaško kuhinjo. Vsem darovalcem tisočeri Bog plačaj! Prerano minulima rajnkima pa želimo večni mir in pokoj!

Hrastje-Meta. V nedeljo, dne 25. maja se je poročila mladenka Alojzija Štuhec iz Hrastja z Alojzijem Križanom iz Čakove pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Na gostiji, katero je počastil tudi nevestin stric iz Ljubljane, so veseli gostje zbrali za dijaško kuhinjo 100 Din. Vsem dobrosrčnim darovalcem Bog plati! Novoporočencema pa želimo obilo sreče na novi poti!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Dne 21. maja sta se poročila dva delavna člana tukajšnje Marijine družbe in bivše orlovske organizacije Francka Munda iz Rakovec in Joško Majcen iz Hranjigovec. Na gostiji so svatje darovali za tomaževski Društveni dom Din 300.— Živel mladi par! Živeli dobrotniki Doma!

Šmihel nad Mezirjem. Žalostno so peli zvono 20. maja, ko smo spremljali k zadnjemu počitku mladeniča Luka Siemenšak, ki je umrl v najlepši dobi v tridesetem letu svoje starosti za jetiko. Ob grobu so mu pevci zapeli tri žalostinke v slovo in pri tem ni ostalo nobeno oko suho. Pokojni je bil dober mladenič, ki je bil v čast domači hiši in celi župniji. V maju je trdno upal, da bo ozdravel, a ravno ta najlepši mesec Marijin ga je rešil trpljenja in ga povabil v raj večnega majnika. Vrli mladenič, počivaj v miru!

Sv. Frančišek v Sav. dolini. V mesecu maju so bili v tukajšnji župnijski cerkvi poročeni: Josip Golob s Pepco Šetej ter Matko Razbornik s Francko Babin. Vsi novoporočenci so bili vneti sodelavci v naših društvih. Zato jim želimo v zakonskem stanu obilo sreče in božjega blagoslova. Na praznik Vnebohoda je bila blagoslovljena nova umetniško izdelana zastava tukajšnje dekliške Marijine družbe. Blagoslovitev je izvršil družbeni voditelj č. g. župnik Vogrinc, ki je z lepimi besedami orisal pomen nove zastave ter obenem izrazil željo, naj bi se čim več domačih deklet oklenilo Marijinega prapora.

Celje. Obratni čas v trgovinah. Opozarjamo občinstvo, da bodo po novi odredbi gospoda bana dravske banovine trgovine v mestu Celje po trinajstletnem prekinjenju tudi ob nedeljah, počenši z nedeljo 1. junija tega leta, zopet odprte, pa samo od 8. do 10. ure z izjemo velikonočne in binškoštno nedelje in ne-

delj, na katere pade državni ali verski praznik, ko morajo biti trgovine celi dan zaprte. Taki prazniki so: novega leta dan, dan svetih Treh kraljev, sv. Rešnjega Telesa, Vseh svetnikov, 1. in 17. decembra ter Božič. Na vseh ostalih verskih in državnih praznikih bodo trgovine dopoldne, na manj važnih pa celi dan odprte.

Male dole pri Vojniku. Koncem aprila in v začetku maja je bil v naši župniji Nova cerkev sveti misijon, katerega so vodili č. g. jezuiti iz Ljubljane. Misijon je bil dobro obiskan. Prejeli smo obilo lepih nauk iz lepih pridig. Srečen tisti, ki se po njih ravna. Misijon pa ni bil po godu nekaterim nasprotnikom vere in svete Cerkve. Med temi je tudi tisti, ki je poslal dopis v »Domovino«, kjer pravi: »Kot verniki smo pričakovali, da dobimo duševne hrane in tolažbe, doživeli pa smo, da so nas gg. misijonarji brez vsakega povoda hudo obdelavali.« Kako duševno hrano želi dopisnik, ne vemo. Med kake »verne« ljudi pa on spada, se vidi iz tega, ker graja gg. misijonarje in njihov nauk. Kdor smatra resnejši opomin za obdelovanje, kaže, da ima slabo vest.

Vitanje. Nenadoma so se oglašili sredi noči od 27. do 28. maja zvonovi ter budili in klicali ljudi, naj hitijo na pomoč bližnjemu. Gorela je hiša trgovca gosp. Jožefa Teppeja, ki je veljala za najlepšo v Vitanju. Klic po pomoči je šel po brzjavu po celem okraju in še dalje. Kmalu so prihiteli na mesto požara iz raznih krajev požarne brambe, nekatere z motorno brizgalno. Združenemu trudu spretnih gasilcev se je končno posrečilo, da so do jutra udušili požar, ki se je k sreči omejil samo na to hišo. Zgorelo je podstrešje in pa del, ki meji na dvorišče, do tal. Le trgovski in gostilniški prostori z nadstropjem so še kolikor toliko ostali nepoškodovani. Ogenj je nastal na dosedaj nepojasnjen način. Škoda je vsekakor velika in bo menda nekaj kri-tega z zavarovalnico.

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Padel s tretjeja nadstropja in se ubil. Pred par dnevi je prišel v službo kot natakhar h g. Dolničarju, hotelirju v Rogaški Slatini Mirivoj Macl. Rojen je bil leta 1888 in je rodom iz Novega Sada. V noči dne 22. maja je po svoji opravljeni službi šel s svojimi tovariši v neko tukajšnje restavracijo. Potem pa je šel na svoje prenočišče v »Styrja dom« v tretje nadstropje v podstrešno sobo. Pri sprehodu po strehi se mu je spodrsnilo in je padel v globino okoli 18 do 20 metrov. Pri padcu se je takoj ubil. Mrtvo truplo so spravili v mrtvašnico k Sv. Trojici.

Polje pri Pedčetrku. Pri nas je umrla v Brezovcu ugledna posestnica, dabra krščanska mati ter priljubljena soseda Frančiška Valenčak. Njeno občo priljubljenost je pokazala obilna udeležba sofaranov, sorodnikov, znancev ter prijateljev iz sosednjih župnij. Blago mamico bomo ohranili vsi Poljani v najboljšem ter trajno hvaležnem spominu in blaginjo preostalim naše sožalje!

Laški okraj. Že dolgo je bila na dnevnem redu preložitve klanca na banovinski cesti Hrastnik—Sv. Marjeta, in sicer med vasmí Marno—Brezno. Bivši okrajni zastop je začel akcijo za preložitve klanca. Že leta 1927. je bil vložen tozadevni predlog v ljubljanski občinski skupščini in v zadnjem zasedanju občastne skupščine meseca novembra 1928 je bila tozadevna uredba sprejeta. Z delom se je pričelo pred par dnevi, in sicer vodi delo g. inž. Fink od Gradbene direkcije. Lastniki zemljišč so odstopili svoje zemljišče za preložitve ceste brezplačno, ako se jim napravi vodovod in izpelje melioracija plaza. Z ozirom na to, da je v ta namen pripravljenega že precej denarja, je upanje, da se bo tudi to izvedlo. V nasprotnem slučaju je namreč cela vas Brece izpostavljena nevarnosti, da jo plaz uniči.

Loka pri Zidanem mostu. V dneh od 18. do 25. maja smo imeli misijon. Trije gospodje

lazaristi od sv. Jožefa v Celju so goreče označevali zveličavne nauke in neutrudno spovedovali. Od dne do dne je naraščala udeležba, in ko bi bili še najrajši hodili k misijonu, je bil prehitro že konec. Velika dobrota božja je osemdnevni misijon.

ZA NAŠO DECO

JAKA, DOLI S KAPOI

»Jaka, doli s kapo,« je vselej rekla krojačeva vdova malemu sinčku, če je prišel kak tujec skozi vas. Jaka je vzel kapo z glave in tako se je navadil na to, da je bil napram vsakomur vljuden in postrežljiv.

Sirovih ljudi nihče ne mara, vsakdo jih zaničuje, čeprav bi bili še tako bogati. Imenujemo jih »cepce« in to po pravici. Prijazno občevanje in poslušnost sta ključ do srca vseh ljudi.

Če je prispel tujec v vas, je bil Jaka vedno prvi, ki je prijazno pozdravil. Dogajalo se je včasih, da je tujec vprašal po poti. Namesto da bi odgovorili, so stali drugi dečki nemo in neumno okrog, spogledovali so se ter se smejali. Jaka pa je bil kar tu, odgovoril je in spremljal še sam tujca toliko pota, dokler bi lahko zašel. V zahvalo je dobil marsikatero prijazno besedo. Da bi vzel kako plačilo, ga je bilo sram.

To je materi, ki je bila razumna žena, ugovarjala. Rekla je: »Kralji in knezi prijazno pozdravljajo svoje najnižje podanike, čemu ti ne bi storil isto?«

No, kaj se je zgodilo?

Jaka je bil star 20 let, močan in velik ter je pomagal svoji materi zaslužiti vsakdanji kruh. Radi svoje vljudnosti je bil povsod priljubljen.

Neke nedelje je sedel z drugimi mladimi ljudmi pred krčmo ob veliki cesti. Prihajal je star gospod iz mesta. Pijan mož mu je tekel nasproti in je hotel s starim gospodom plešati. Tedaj so se začeli pivci smejati, a niti eden ni vstal, da bi gospoda branil pijančeve vsiljivosti. Takoj je priskočil Jaka, odrinil pijanega moža ter vodil starega gospoda k župniku, katerega je hotel posetiti.

Čez kake četrt ure sta prispela dva voza z gospodi in gospem. Mladi ljudje pred krčmo so strme gledali. Tedaj je eden izmed njih rekel: »To je gotovo graščak!« Tedaj so se začeli drug za drugim odkrivati, čeprav vozov že davno ni bilo več videti in so že stali pred gradom. Napotili so se tja ter gledali iz daljave.

Videli so starega gospoda, ki je šel z župnikom proti gradu. Tudi Jaka je stopal z njima. Stari gospod je bil graščak sam, ki je bival dolgo vrsto let v tujini in se je bil sedaj vrnil v domovino.

Jaka je moral ostati pri njem, dobil je novo obleko in postal gospodov sluga. S svojo postrežljivostjo si je znal pridobiti vsa srca ter je bil tako priden in zvest, da mu je graščak povsem zaupal in ga postavil naposled za oskrbnika vsega imetja. Na smrtni postelji mu je zapisal precejšnjo vsoto denarja in lepo kmetijo.

Jaka se je oženil, bil je štedljiv in je postal najbogatejši kmet v vasi. Vsi ljudje so to vedeli in so od tiste dobe dalje začeli gledati na to, da so bili tudi njihovi otroci vljudni. »Če ne koristi, pa tudi nič ne škoduje,« so si mislili. Ako na je bil kak surovež med deca, tedaj so vsi dejali kakor Jakova mati: »Jaka, doli s kapo!«

NEKAJ O DENARJU.

V vsaki deželi so bili nekoč časi, ko še ljudje niso poznali denarja. Pomagali so si tedaj tako, da so razne predmete med seboj izmenjavali. Nekdo na primer je dal svojemu sosedu kakšno orodje ali drugo pripravo, izdelek svojih rok, in je dobil za to komad živi-

ne ali kaj drugega sličnega. Stari Slovani so uporabljali kot blago za izmenjavo govejo živino, med in platno. Posebno zadnje je bilo zelo v ceni, torej so dajali za tuje izdelke radi platno; platili ali plačali so z njim. Izmenjalni promet mesto denarnega prometa imajo še dandanes nekateri narodi, ki stojijo še na nizki razvojni stopnji. Zamorci v srednji Afriki dajo na primer potovalcem kokoši, keze, slonovo kost in drugo za blago iz bambazevine, žico iz medenine, puške in naboje. Sicer pa je tega čimdalje manj, ker že tudi ta ljudstva spoznavajo vrednost denarja. V lovskih okoliših Severne Amerike so še pred nedavnim časom računali z bobrovimi kožami, kakor računamo pri nas z dinarji. Kaj takega je mogoče le pri jako preprostih življenjskih razmerah. Kjer bi bilo treba izmenjavati toliko blaga, kakor na primer v evropskih državah, je potrebno merilo, na katerem je mogoče določiti vrednost različnega blaga. Takšno merilo je denar.

Denar spoznava večina ljudi že v najzgodnejši mladosti. Kovana kovina se je izkazala kot ugodna za uporabo kot denar, ker ima sama svojo vrednost, ker omogoča natančno ocenitev blaga, ker je zelo trpežna in jo je lahko prenašati iz kraja v kraj.

Kovani denar ima v glavnem namen, da služi vsakdanjemu manjšemu prometu in v dopolnilo vsot, če niso zaokrožene. Ker pa kovani denar pri današnjih prometnih prilikah ne bi zadostoval in lahko radi svoje teže pri velikih vsotah ovira hitrost obratovanja, zato je bilo treba ustvariti zastopnika kovanega denarja, to je denar iz papirja, bankovec. — Bankovec sam na sebi kot papir nima vrednosti, pač pa vrednost nakazuje. Na naših bankovcih čitamo na primer, da jih Narodna banka na zahtevo vsak čas zamenja za kovani denar.

Denar iz papirja je v dobro urejenih državah, kakor na primer v naši državi, velike važnosti, ker zelo olajšuje trgovino in promet, omogoča hiter in lahek prenos tudi velikih vsot od osebe na osebo, od podjetja na podjetje.

PLAČUJ V GOTOVINI!

Navadi se na to, da plačuješ v gotovini! To naj ti bo prvo in najvažnejše pravilo. Plačevanje v gotovini olajšuje promet, povzroča hitrejše obratovanje in je sploh boljše, ko vsako uporabljanje kredita, dolgovi.

Ako ne moreš plačati v gotovini, premisli prej dobro, če morda ni mogoče, da opustiš dotično nabavo. Mnogokrat bo to mogoče in tebi bo pri tem bolj ugodno, nego če bi imel tedne in mesece skrbi radi dolgovi; kajti za vsakega rednega človeka je največja skrb, če pomisli, da ima dolgove.

Zalostno dejstvo je, da toliko ljudi dela dolgove prav lahkomišleko. Mnogo je takih, ki kupujejo brez pomisleka dosti blaga, katerega si ne bi bili nikoli omislili, ako bi morali plačati takoj v gotovini. To velja predvsem pri kupovanju na obroke. Seveda je to navidezno mala vsota. Ako pa se preračuna, koliko več je treba plačati za tako blago, koliko nepotrebne blaga si kdo nabavi, ker plačuje v obrokih, kolikokrat se nabere mnogo dolgovi od obrokov za razno blago — potem bo vsakdo prej dobro premislil, preden sklene tako kupčijo.

Najboljše bo pač vendar, če plačaš v gotovini!

DOBERI NAUKI.

Bog pomaga tistim, ki si sami pomagajo. Kdor hoče živeti od upov, je v nevarnosti, da lakote umre.

S pridnostjo in vztrajnostjo pregloda miška debelo vrv.

Primi za delo z veseljem in pomisli: V rokavicah mačka ne bi dobila niti ene miške.

Kdor ne zna prav tako dobro štediti kot zaslužiti, lahko se trudi vse življenje, pa ne bo zapustil niti dinarja.

Ako je res, da je čas najbolj dragocena stvar na svetu, potem je izgubljeni čas naj-

večja potratnost. Izgubljeni čas se ne vrne in kar imenujemo »dosti časa« je vedno »malo časa«.

Ostani v delavnici, tedaj ti bo ostala delavnica.

Kdor hoče obogateti s plugom, ga mora imeti in pri delu sam voditi. Zapustil niti vinarja.

REŠITEV NALOG.

1. Papir držimo vodoravno nad plamenom in neprestano nanj pihamo. Papir ne more goreti, ker ga zračni tok stalno ohlaja.

2. Trak iz bombaževine, na primer stenski svetiljke damo z enim koncem v polni kozarec ter ga v loku prevedemo v druge kozarce, nakar se začena voda pretakati.

NOVE NALOGE.

1. Dopolni prazne prostore s črkami, ki dajo od zgoraj navzdol čitano ime slovenskega pesnika!

j	e	e	n
b	r	n	a
b	i	m	a
r	e	a	r
s	t	n	a
l	e	u	h
r	o	a	v
s	t	p	a

2. Vstavi v sledečo razpredelnico te-le črke: b b b e g j k l o o o o o r r r t u tako, da nastanejo ob strani razpredelnice naznačene besede:

= ptič

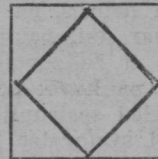
= vsakdanji predmet

= dete

= močan veter

Vrh tega pomenjajo črke v prvi navpični vrstici naš zadnji dom.

3. Nariši spodaj stoječo sliko z eno potezo, to je ne da bi odstavil svinčnik!

SMEŠNICE.

1. Preveč izbire. V Afriki, kjer ima sol v nekaterih okoliših zelo visoko ceno, je nekoč črnc ukradel sosedu merico soli. Zadeva je prišla pred kralja črncev in ta je razsodil:

»Ker si ukradel sol, dobiš kazni, in sicer si lahko sam izbereš, katero hočeš, ali poješ te sol, ali dobiš 25 udarcev s palico, ali pa plačaš 50 obročev žice iz medenine kot odškodnino.«

Tat se je odločil, da pojé sol. Ali ko je požrl prgišče, ni mogel dalje in je prosil, naj mu rajši dajo udarce. Po 15. udarcu pa mu je bila bolečina prevelika in odločil se je, da bo plačal odškodnino. Tako je skusil vse načine kazni in si jo je sam poostril.

2. Dobra rešitev. Pavliha je srečal nekoč devet ljudi, ki so se ljuto prepirali. Ko se ugedal Pavliho, so ga ustavili z besedami: »Gospod, bodi sodnik v našem prepiru. Nas je devet, imamo pa deset ovac. Razdeli ovce med nas tako, da bo prav in da ne bo nihče prikrajšan.«

»Dobro, ali bojim se, da vam moja sodba ne bo všeč!«

»Gospod, odloči, kakor najboljše veš in znaš. Prisegamo ti, da te bomo slušali.«

»Torej, pridržite si od desetih ovac eno, devet pa jih vzamem jaz.«

Možje so zmajali z glavami. Delitev se jim ni zdela pravična.

»Kaj?« je zaklical Pavliha. »Delitev ni dobra? Jaz in devet ovac je skupaj 10, vas devet in ena ova je zopet — 10. Ni li to pravično podeljeno?«

Možje niso mogli zdaj nič več oporekati in delitev se je izvršila.

USTANOVLJENA LETA 1861

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točne.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja taj denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
— se lastna glavnica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—

Maribor
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223

Ako začutim ščegetanje v grlu,

ko me muči kašelj, hripavost ter sluzenje v prsih — tedaj začnem takoj sgrgrati s Fellerjevimi prijetno dišečimi Fisafluidom. Nekoliko kapljic na sladkorju odpravi napetost, bolečine in krče v želodcu. Drgnenje in obkladki delujejo izvrstno pri revmatizmu, živčnih bolečinah, pri bolečinah v očeh, ušesih, pri glavobolu in sobobolu. 532

Delajte tudi Vi tako —
pomagalo bode tudi Vam!

Fellerjev Fisafluid, to že 33 let znano narodno sredstvo in kosmetikum stane v lekarnah in vseh podobnih trgovinah: poizkusna stekleničica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, specialna steklenica 26 Din. Po pošti najmanj za 62 Din pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stabica Donja, Elsatrg 341

Birmanska

darila
kupite

dobro
in po ceni
pri

JAKOB MULAVEC

Maribor, Brajla Petra trg 1
pri magdalenski lekarni
Priprava se, ogled neob-
vozen. Neugajajoče se za-
menja ali vrne denar. 689

Podpisani Jurij Rotovnik,
p. d. Makovnik,
posestnik v Šmiklavžu
pri Slovenjgradcu ob-
žalujem, da sem počet-
kom meseca februar-

ja tega leta v Šmiklavžu
pri različnih prilikah in
proti več ljudem brez res-
nične podlage obdolžil g.
Andreja Čas-a, p. d. Kod-
ra, posestnika v Šmiklav-
žu, da mi je ukradel klad-
ivo, preklicujem te besede,
ki ne odgovarjajo nikakor
resnici, obžalujem, da sem
jih izgovoril ter se zahvaljujem
g. Čas-u, da je odstopil od
tožbe radi kaljenja časti proti
meni. — Jurij Rotovnik.

Mehanična delavnica

s inventarjem se da v najem,
proda se: Fiat 503 in 507,
oba avtomobila v dobrem stan-
ju, 1 karoserija za 501, 1
ročni mlin za koruzo (300 Din)
ekna, okvirji, polka, različna
vrata, velika reklamna tabla,
1 štedilnik v garaži Völker,
Maribor, Kersnikova ul. 1. 743

Zaloga:

Stekla
Porcelana
Svetilnik
Ogledal
Okvirjev
Slik
Ripov
Vsakovrstnih
šip i. t. d.

**FR. STRUPI
CELJE**

Prevzema vsa
stavbna in dru-
ga steklarska
dela. Najnižje
cene in solidna
postrežba. 23

Podpisana si dovoljujem vsem stalnim odjemal-
cem naznaniti, da sem svojo trgovino s specerijskim
in kolonijalnim blagom s 1. junijem prodala svo-
jemu dolgoletnemu poslovojni gospodu

JOS. SKAZA

ter se tem potom zahvaljujem vsem odjemalcem
za iskazano mi zaupanje z vljudno prošnjo, da isto
ohranite tudi napram mojemu nasledniku.

Maribor, 1. junija 1930.

Z odličnim spoštovanjem

Marija Sirk.

Podpisani si dovolim cenjenim odjemalcem na-
znaniti, da sem izvrstno upeljano trgovino s spe-
cerijskim in kolonijalnim blagom Ivan Sirk

**lastnica gospa Marija Sirk
Maribor, Glavni trg šte. 14**

s 1. junijem 1930 kupil in prevzel ter prosim, da
zaupanje, ki ste ga imeli do moje prednice tudi me-
ni ohranite.

Potrudil se bodem s svežim in prvovrstnim bla-
gom po kulantnih cenah vedno zadovoljiti svoje
odjemalce.

Maribor, 1. junija 1930.

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Skaza.

Pošljite nam takoj Vaš naslov! Dnevno Din.
200—300 in še več lahko zaslužite z delom
v Vašem domačem kraju. Znamko za od-
govor: »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni
trg 25/I. 493

V Ptujju kupite cement, apno, deske, late,
krajnike, umetna gnojila, semena, galico,
žeplo in druge kmetijske in vinogradne
potrebščine v najboljši kakovosti in po naj-
nižje mogočih cenah pri KMETIJSKI ZA-
DRUGI. 517

Najbolj strasten kadilec ne more več kaditi,
ako izpira usta trikrat na dan z Nikropost-
ustno vodo. Popolnoma neškodljivo, toda
učinkovito sredstvo. Stane enkrat za vselej
franko Din 76.—. Kdor naroči pet steklenic,
plača samo 230 Din. Josip Lindič, Ljubljana,
Komenskega 17. Zastopnike in preprodajal-
ce sprejmeta povsod. 718

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si
sami napravite z esenco Mostin. Istotako
dober rum z rumovim cvetjem. Oboje dobi-
te le v drogeriji Wolfram, Maribor, Sloven-
ska ulica. 523

Barve vsakovrstne, firnež, lake ter karbolinej
in vse potrebščine za slikarje, mizarje in
sedlarje dobite v trgovini Fr. Senčar, Mala
Nedelja. Velika zaloga novodošle kuhinjske
posode ter vseh drugih potrebščin za vsa-
kega. 696

Pristno bučno olje, vsakovrstno moko dobite
po izredno nizki ceni v trgovini F. Senčar,
Mala Nedelja in Ljutomer. Zamenjava pše-
nice za moko, nakup jajc, masla, suhih
gob in vinskega kamna. 722

Skrbite,

da bo Vaše perilo vedno su-
šno, ker to zahteva zdravje.
Še danes zahtevajte veliki
ilustrirani katalog od vele-
trgovine **Stermeck**, Celje
v katerem dobite moške
srajce molino Din 34, ista s
cefir prsmi 35, iz belega
platna 36, iz cefirja 49,
modna iz cefirja 76, bela-pike 40, frak-srajca 90,
molino spodnje hlače 21, iz pisanega gradla 29,
iz finega gradla 55.

Velika izbira vseh ostalih vrst perila in tisoč drugih pred-
metov odlične kvalitete po najnižji ceni. Neodgovarjajoče
se zamenja ali pa vrne denar. Cenik zastoj.

VELETRGOVINA IN INDUSTRIJA PERILA
R. STERMECKI, CELJE ST. 24
Dravska banovina 107-4

X. jubilejni Velesejem v Ljubljani

od 29. maja do
9. junija 1930.

Največja tovrstna prireditelj v državi.

40.000² obsega 9 razstavnih zgradb = 800 razstavljalcev.

Tovarniške cene vseh vrst blaga.

Specijalni oddelki: tekstil, usnje, papir, pohištvo, avtomobili, stroji in kovina, poljedelški stroji, perutnina. — Obsežno zabavišče. — Stanovanja preskrbljena. Legitimacije Din 30. — prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske in obrtniške organizacije, Putnik i. t. d. 715

Slavimo 10 letnico obstoja velesejma!

Sedaj je najboljši čas za gnojenje okopavin s čilskim solitrom.

To je zelo hitro učinkujoče dušičnato gnojilo, ki preroča bujno rast in bogat pridelek. Posebno hvaležno za

čilski soliter

so okopavine: koruza, krompir, pesa, repa, korenje in druge rastline. To gnojilo se dobi povsod tam, kjer imajo druga umetna gnojila. Največ ga preskrbujejo Kmet. zadruge in kmet. podružnice. Navodila o uporabi nudijo.

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica števil. 1/II

Vljudno naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem se preselil z mojim **zobnim ateljejom**

iz **Valvazorjeve ulice 36**
v **Mariboru**

na **Kralja Petra trg I**
726 (Beranč hiša)

MAKS WOLF, zobotehnik.

Prodajam voz na vzmeteh (Platowagen) v dobrem stanju, nosilnost ca 1000 kg in eden nov kolarsko izdelan nekovan navadni voz nosilnost 1500 kg. Ivan Dimnik, posestnik, Jablanec 11, Sv. Barbara pri Mariboru. 788

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

ZAHVALA.

Prisrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za toliko izrazov sočutja in tolažbe o priliki prebridke, tako tragične izgube našega v nežnem cvetu življenja nezabnega, srčno ljubljenega

STANKECA.

Prisrčna hvala vsem tako mnogoštevilnim spremljevalcem na njegovi zadnji poti; posebno pa bodi izražena zahvala prečastitemu gospodu župniku za lepe, v srce segajoče tolažilne besede na grobu — namenjene žalujoči materi po sinu in ljubezni do bližnjega.

Istotako bodi izrečena prisrčna hvala cenjenemu učitelstvu za udeležbo šolske mladine na pogrebu in za žalostinko, ki so mu je zapeli njegovi součenci in součenke.

Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Ormož, dne 31. maja 1930.

Žalujoči starši Stanke in Ana Grivec,
restavracija.

741

Zahvala.

Po naslednjih umrlih članih odd. D/II. gosp. MARINČIČ MIHAEL, Ljubljana, gospa MERCUN Antonija, Maribor, gospa SENEKOVIC Veronika, Maribor, gospa KOKOT Marija, Studenci, gospa LEPENIK Kunigunda, Bresternica, so sprejeli dediči od podpornega društva **Ljudski samopomoč v Mariboru**

po komaj šestmesečnem članstvu takoj izplačano pripadajočo podporo v višini ene osmine, to je po 605 do 700 Din, za katero izreklijo tem potom najlepšo zahvalo in priporočajo to človekoljubno društvo, posebno pa še starostno skupino z oddelki A/II, B/II, C/II, D/II vsakomur v takojšnji pristop, ako še ni njega član.

Maribor, dne 30. maja 1930.

739

Predno si nabavite poletno blago obiščite

TRGOVSKI DOM V MARIBORU

Največja modna trgovina v Sloveniji, meri 98 1/2 mtr z 36 velikimi izložbami. Velikanska izbira vsakovrstnega blaga nudi čudovito nizke cene. V konfekciji plašči od 300 Din naprej kakor tudi vse blago ceneje kot drugod.

Modne knjige zastoj.

728

Modne knjige zastoj.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

F. Z. Z. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

1

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice
še meso Celje

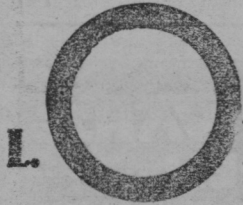
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posejila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

TRI PREDNOSTI

- I. Ogromna izbira.
- II. Izborna kvaliteta.
- III. Nizke cene in platične olajšave.

Blago za moške obleke in spomladanske plašče. - Blago za damske kostime, plašče in obleke. - Cefiri, oksfordi in poplini za moške srajce. - Crepe-de-chine, crepe-saten, crepe-georgette, crepe-marochine. - Bemberg- in umetna svila v modernih barvah in deseni. Vsakovrstno platno za perilo stalno v veliki izbiri.

L. O. RNIK, MARIBOR
KOROSKA CESTA STEV. 9

Birmanska darila

ure, zlatnine

kupite najceneje pri

R. BIZJAK
MARIBOR
Gospodsk. ul. 16

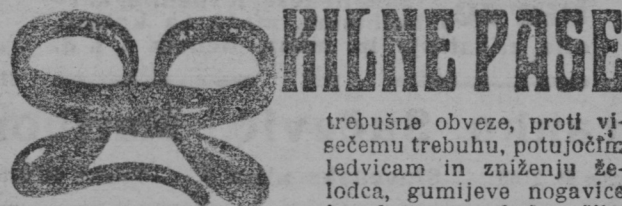
Brezobvezen ogled zaloge.

Kupl se navadna oprema Vork za žago na vodni pogon. Kdor bi ga prodal, naj pošlje svojo ponudbo pod: Franc Bezgovšek, posestnik Reka št. 16, pošta Laško. 731

Pliuča! Pljučne bolezni ozdravi Dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat - Lungenheilanstalt) Sečovno, železniška postaja Rogaska Slatina 734

Prodajam posestvo tri četrt oralna zemlje, lepa novo zidana hiša vse v lepem stanju za 55-000 Din v Lavnici št. 88. 718

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

KILNE PASE

trebušne obveze, proti višjemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijeve nogavice in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah. 494

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA, bandažist, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Nikjer tako poceni a vendar tako dobro

ne kupujete vseh mogočih praktičnih predmetov za uporabo, glazbil, jeklene robe, orodja, gospodinskih in oblačilnih potrebščin za dame, gospode in otroke, igrač itd. kot pri svetovni razpošiljalni tvrdki Suttner. Fino poniklana priprava za britje z 2 ostrinama, zelo lepo izdelana, Vas stane samo 22 Din, dalje dobite dunajsko ročno harmono v lepi izdelavi z 10 tipkami, 2 basi i. t. d. 168. Na tisoče najlepših za samo Din 168. reči bodele našli v novi veliki ilustrirani domači knjigi, katero tudi Vi popolnoma brezplačno dobite, ako jo zahtevate od svetovne razpošiljalne tvrdke 211

H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992

Stekleno blago in porcelanasio posodo, okvirje za slike, razne kipe i. t. d. kupite najboljšo pri stari

Celjski steklarni Prešernova M. Rauch, Celje, ulica št. 4.

Brušena in navadna ogledala po tovarniških cenah. Prevzema steklarska dela pri novih stavbah. 594

Nikdar

še niste imeli tako prijetne in lahke košnje,

kot jo boste imeli letos, toda le, ako boste kosili

z garantirano domačo

Jugoslovensko koso

Zahtevajte te kose pri vseh trgovcih!

Pozor birmanci!

Konfekcijska trgovina **ŽIGA WEISS**

Celje-Gaberje 3 (v hiši g. Plevčak)

priporoča raznovrstne zgotovljene obleke v vsaki velikosti in po najnižji ceni že od Din 100.— naprej. Lastno izdelovanje oblek po meri in najnovejšem kroju. Oglejte si pred nakupom našo zalogo. 423

Vaše prihranke naložite popolnoma varno pri KREKOVI POSOJILNICI * Meljska c. 10, Maribor

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Dentni davek se vlagateljem ne odtegne. 65

Obresti: Za vloge: nevezane 6—7%, vezane 7 1/2—8%.

Cek. zav. v Ljubljani rač. št. 14349.

Posojila po 9—10%.

Nalagajte po položnicah!

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih **obrestuje na južodni jse.**

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti **jamči Dravska banovina** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. **Zato so naložbe v zavodu pupilarno varne.**

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

662

Najcenejše in najboljše

kupite

barve, lake, hrneče, terpentin, karboneum, maže za kolesa, olje za stroje in masti, bencin l. i. d.

pri

614

Branko Sučević, Maribor

Telefon št. 2153

Slovenska ulica 8

Telefon št. 2153

Avinal ozdravi alkoholika pijančevanja, ne da bi vedel za to. Stane 220 Din. Razpošilja: Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega 17. 716

Proda se lepo sestvo 10 do 32 oralov, izve se pri Feliks Drozg, Vel. Zimica, pošta Sv. Barbara v Sl. gor. 707

Pristna

domača vina, prvovrsten doma prešani jabolčnik, kakor zajamčeno pristno domačo, žgano slivovko

si nabavite po najugodnejši ceni pri

FLORJAN GAJŠERU v Lohi pri Žusmu

Zahtevajte brezplačne vzorce in cenike!

Proda se en gepelj in mlatilnica, vse v dobrem stanju in vse skupaj. Cena po dogovoru. Vpraša se pri Feliks Kranvogel, Sp. Voličina, p. Sv. Lenart v Slov. gor. 741

Vajenca s hrano in stanovanjem v hiši sprejme Franjo Ulbl, čevljar, Gradiška, pošta Pesnica. 732

Kosilnico sistem Cormitz, generalno popravljeno z novimi noži ter mlatilnico z tresalom in ščinjalom za motorni pogon, 56 cm široki boben, rabljena, prodaja pod ceno J. Pfeifer, Hoče. 727

Mlin na prometnem kraju 8 orale zemlje ugodno na prodaj Ivan Bazjak, Leskovec, Slov. Bistrica. 725

Mlin! Pri graščini Negova, pošta Ivanjci se odda v najem mlin pri ribniku. Natančneje se izve pri zgoraj omenjeni upravi. 724

Kravar s spričevali kakor tudi neozenjen hlapec se takoj sprejme. 733

Salomut

ZA DOKRIVANJE STREH

ZA OBLAGANJE STEN

ZA ELEKTRIČNE IZOLACIJE

CEVI ZA KANALIZACIJE

116

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192